



Heemstede

# Najaarsnota 2023



## Inhoud

Inleiding.....	3
Prognose 2023 .....	3
Meerjarenraming .....	7
Gemeentefonds.....	8
Coronareserve .....	9
Openeinderegelingen.....	10
Kredieten.....	10
Sociaal domein.....	10
Programma's.....	11
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	12
Programma 1 Veiligheid.....	15
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat .....	16
Programma 3 Economie.....	16
Programma 4 Onderwijs .....	17
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie .....	19
Programma 6 Sociaal domein.....	22
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	27
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	30
Programma 9 Raad .....	32
Kredieten.....	33
Bijlagen .....	38

## Inleiding

Hierbij bieden wij u de najaarsnota 2023 aan. De najaarsnota (2e rapportage over 2023) geeft de stand van de begroting 2023 weer over de eerste 8 maanden van 2023. De najaarsnota bevat uitsluitend incidentele begrotingswijzigingen (wijzigingen die uitsluitend betrekking hebben op 2023). De raad stelt met de najaarsnota dus een gewijzigde begroting over 2023 vast. Posten vanuit de najaarsnota die doorwerken naar 2024 en verder (bijvoorbeeld kapitaallasten vanaf 2024 als gevolg van gewijzigde investeringen in de najaarsnota) worden de raad voorgesteld in de 1e begrotingswijziging 2024. Deze wordt de raad tegelijk met de begroting 2024 voorgelegd op 2 november 2023.

### Leeswijzer

In de inleiding vindt u onder "prognose 2023" het begrotingsresultaat 2023 en het structurele begrotingsresultaat 2023. Daarnaast wordt ingegaan op de grotere posten die het resultaat van de najaarsnota verklaren. Onder de "meerjarenraming" wordt het begrotingsresultaat 2024-2027 zichtbaar gemaakt. De raad stelt de meerjarenraming niet met de najaarsnota vast maar neemt deze ter kennisname aan. Vervolgens wordt ingegaan op enkele onderwerpen die in deze najaarsnota aan bod komen.

In het onderdeel "programma's" worden afwijkingen per programma per taakveld toegelicht wanneer het **taakveld in totaal € 25.000** of meer afwijkt van de begroting 2023. De toelichting vindt plaats onder de programma's 0 tot en met 9. De toelichting per taakveld is overeenkomstig het verzoek van de raad. Een mutatie kan betrekking hebben op meerdere taakvelden zoals bijvoorbeeld de mutatie beschermd wonen. De mutatie wordt dan ook uitgesplitst over diverse taakvelden waardoor het op sommige taakvelden lijkt dat **de mutatie kleiner is dan € 25.000**. Dat is dan niet het geval maar ontstaat door de spreiding over meer taakvelden. Spreiding over meerdere taakvelden is bijvoorbeeld verplicht bij het toerekenen van salarislasten.

In het hoofdstuk "Kredieten" worden mutaties in de kredieten op basis van de toetsing bij de najaarsnota 2023 toegelicht en worden kredieten eventueel vastgesteld en afgesloten.

Tot slot wordt in de bijlage gerapporteerd over het Sociaal Domein.

## Prognose 2023

### Begrotingsresultaat 2023

Onderstaande tabel geeft het verwachte begrotingsresultaat 2023. Dit is het resultaat inclusief de najaarsnota 2023.

**Het geprognosticeerde resultaat 2023 bedraagt € 393.000 voordelig.** Hierbij is geen onderscheid gemaakt in incidentele en structurele baten en lasten.

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023
Begrotingssaldo	-393

### Structureel begrotingsresultaat 2023

De volgende tabel laat het verwachte structurele begrotingsresultaat 2023 zien. Ook dit resultaat is inclusief het saldo van de najaarsnota. De incidentele post wordt veroorzaakt door de kosten van de Tweede Kamerverkiezingen in 2023. U vindt deze mutatie terug onder programma 0 in deze najaarsnota. Wanneer de begroting 2023 wordt gecorrigeerd met deze eenmalige post bedraagt het structurele begrotingsresultaat 2023 € 518.000 voordelig.

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023
Begrotingssaldo	-393
Waarvan incidenteel	125
Totaal structureel	-518

### Mutaties najaarsnota 2023

**Het saldo van de mutaties in de najaarsnota is € 349.000 voordelig.** Een belangrijk onderdeel van dit resultaat zijn de uitkomsten van de mei- en septembercirculaire van het gemeentefonds (€ 537.000 voordelig). De structurele doorwerking van het gemeentefonds vanaf 2024 wordt de raad in de 1e begrotingswijziging 2024 voorgelegd tegelijk met de begroting 2024-2027. In de inleiding onder het kopje "gemeentefonds" wordt daar nader op ingegaan. Daarnaast ontvangt de raad een raadsinformatiebericht bij de begroting 2024 over de septembercirculaire.

De volgende tabel geeft een overzicht van de belangrijkste verschillen in de najaarsnota 2023 die leiden tot **het voordelig resultaat van € 349.000** van de najaarsnota. Hierbij worden mutaties die elkaar opheffen (budgettair neutraal zijn) zoals dat voorkomt bij uitgaven voor bijvoorbeeld duurzaamheid die rechtstreeks gedekt worden uit een subsidie weggelaten evenals uitgaven die rechtstreeks gedekt worden vanuit een reserve. Uiteraard worden alle verschillen wel toegelicht onder de programmatoelichtingen.

plus= nadeel, min= voordeel

		2023
<b>Mutaties meicirculaire 2023 gemeentefonds</b>		
Gemeentefonds meicirculaire 2023		-185.000
Taalonderwijs volwassen Oekraïners (meicirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	17.300
Accres loon-prijzontwikkeling gemeentefonds (meicirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	148.800
Bijzondere bijstand en vroegsignalering (meicirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	32.300
Aanpak armoede en schulden (meicirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	25.800
Overheveling gemeentefonds combinatiefuncties (meicirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	-120.900
Leerlingenvervoer Oekraïne (meicirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	26.700
<b>Subtotaal saldo mutaties gemeentefonds meicirculaire 2023</b>		<b>-55.000</b>
<b>Mutaties septembercirculaire 2023 gemeentefonds</b>		
Gemeentefonds septembercirculaire 2023		-1.241.000
Compensatie WSW WML-verhoging (septembercirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	18.100
Uitstel bodemtaken Omgevingsdienst IJmond (septembercirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	-62.500
Aanvullend budget energietoeslag 2023 (septembercirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	802.000
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (septembercirculaire 2023)	gelabelde post; zie hoofdstuk inleiding, onderdeel gemeentefonds	1.400
<b>Subtotaal saldo mutaties gemeentefonds septembercirculaire 2023</b>		<b>-482.000</b>
<b>Overige mutaties</b>		
Pensioenen wethouders	De pensioenen zijn volledig afgedekt in de voorziening waardoor er geen jaarlijkse lasten meer zijn	-137.540
Meerwerk accountant	Meerwerk ondersteunen interne controle	30.000
Incidentele subsidie WIJ Heemstede	Compensatie energiekosten	168.000
Leges bouw- en sloopvergunningen	Hogere legesopbrengst door groot bouwproject school	-280.000
Parkeeropbrengsten	Extra parkeeropbrengst 2023 is eenmalig afgeraad in een amendement bij de begroting 2023. Deze correctie is abusievelijk 2 x uitgevoerd en wordt hiermee hersteld.	-100.000
Huishoudelijk afval	Minder lasten huishoudelijk afval op basis van de kwartaalrapportage	-200.000
Correctie inkomsten participatie	Heemstede voert geen participatietaken voor Bloemendaal meer uit. De inkomsten waren nog geraamd en worden hierbij gecorrigeerd.	47.921
Dotatie algemene reserve budgetoverheveling	In de resultaatbestemming 2022 was nog een storting in de inmiddels opgeheven coronareserve voorzien. Dit bedrag wordt gestort in de algemene reserve. Zie ook hoofdstuk inleiding, onderdeel coronareserve.	119.900
Schoonmaak buitenruimte en gladheidsbestrijding	Op basis van de prognose 1e kwartaal 2023 wordt de raming voor 2023 als geheel bijgesteld.	79.514
Inning gemeentebelastingen	Verhoging van de bijdrage als gevolg van extra inhuur bij de GBKZ in verband met de gestegen aantallen WOZ bezwaren	58.000
Actualisatie WSW Spaarne Werk	De verdeling van de bijdrage over de gemeenten is gewijzigd.	-71.000
Onttrekkingen reserve sociaal domein 2023	Verlaging van de onttrekking aan de reserve sociaal domein op basis van de lasten jeugd	73.000
Werving en selectie	Hogere lasten door extra inspanningen als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt	110.000
Huishoudelijk afval- voorziening	Het voordeel op huishoudelijk afval moet wettelijk worden gestort in de voorziening afvalstoffenheffing	200.000
Tweede Kamerverkiezingen	De verkiezingen in november waren nog niet voorzien	125.000
Bijstelling dividend	De dividenduitkering Steding en Meerlanden over 2022 vielen hoger uit dan verwacht	-137.000
Reserve Heemstede Duurzaam	Deze onttrekking vervalt omdat de uitgaven worden betrokken bij de subsidies	165.530
<b>Subtotaal overige mutaties najaarsnota 2023</b>		<b>251.325</b>
<b>Investerings</b>		
Correctie kapitaallasten	Bij het doorschuiven van investeringen van 2022 naar 2023 moeten ook de kapitaallasten 2023 van deze investeringen vervallen omdat investeringen die in 2023 worden uitgevoerd pas vanaf 2024 tot kapitaallasten leiden.	-116.420
<b>Subtotaal saldo mutaties kapitaallasten</b>		<b>-116.420</b>
Overige verschillen		52.835
<b>Totaal saldo mutaties najaarsnota 2023</b>		<b>-349.260</b>

## Meerjarenraming

De volgende tabel geeft het verwachte begrotingsresultaat over de jaren 2023-2027 weer. Daarbij wordt aangesloten bij de stand zoals die in de programmabegroting 2024-2027 is opgenomen. De 1e begrotingswijziging 2024 bevat voornamelijk de mutaties in de algemene uitkering op basis van de mei- en septembercirculaire. In de inleiding onder het kopje "gemeentefonds" wordt dit toegelicht. Tevens ontvangt de raad een raadsinformatiebericht over de septembercirculaire. De najaarsnota bevat alleen mutaties 2023.

### Stand van de begroting

plus=nadeel, min=voordeel

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting '23	-251	-439	-939	1.321	813
Doorwerking voorgaand jaar	64	108	108	108	108
Besluiten voor voorjaarsnota	0	373	346	371	367
Kadernota	0	796	855	740	647
Kadernota moties en amendementen	0	-191	-191	4	579
Voorjaarsnota	143	210	272	1.457	1.438
<b>Stand tot Raad Juli</b>	<b>-44</b>	<b>857</b>	<b>451</b>	<b>4.001</b>	<b>3.951</b>
Programmabegroting	0	-1.620	-1.932	-2.034	-2.798
<b>Stand t/m Programmabegroting</b>	<b>-44</b>	<b>-762</b>	<b>-1.481</b>	<b>1.967</b>	<b>1.153</b>
Eerste begrotingswijziging	0	-457	-481	-443	-425
<b>Stand t/m eerste begrotingswijziging</b>	<b>-44</b>	<b>-1.220</b>	<b>-1.962</b>	<b>1.524</b>	<b>728</b>
Mutaties Besluiten voor Najaarsnota	0	0	0	0	0
Mutaties najaarsnota	-349	0	0	0	0
<b>Saldo van baten en lasten</b>	<b>-393</b>	<b>-1.220</b>	<b>-1.962</b>	<b>1.524</b>	<b>728</b>

### 1e begrotingswijziging 2024

De 1e begrotingswijziging 2024 bestaat voornamelijk uit de mutatie in het gemeentefonds ten gunste van de algemene middelen. In de inleiding onder "gemeentefonds" wordt dit verder toegelicht. Daarnaast zijn in deze najaarsnota investeringen gewijzigd. Hierdoor wijzigen de kapitaallasten vanaf 2024. Ook dit wordt meegenomen in de 1e begrotingswijziging 2024. De 1e begrotingswijziging bevat de volgende mutaties:

plus= nadeel, min= voordeel

	2024	2025	2026	2027
Wijziging krediet led verlichting in najaarsnota 2023: mutatie kapitaallasten	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Wijzigen krediet Waterveld in najaarsnota 2024, mutatie kapitaallasten	6.900	6.900	6.900	6.900
Wijzigen krediet tennisbanen HBC, mutatie kapitaallasten		16.100	16.100	16.100
<b>Subtotaal mutaties kapitaallasten, doorwerking najaarsnota 2023</b>	<b>5.900</b>	<b>22.000</b>	<b>22.000</b>	<b>22.000</b>
Gemeentefonds septembercirculaire	-463.000	-503.000	-465.000	-447.000
<b>Subtotaal mutaties gemeentefonds</b>	<b>-463.000</b>	<b>-503.000</b>	<b>-465.000</b>	<b>-447.000</b>
SPUK Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) bibliotheek - uitvoeringsbudget	25.032	25.032	25.032	25.032
SPUK Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) bibliotheek - structurele uitkering	-25.032	-25.032	-25.032	-25.032
<b>Subtotaal overige mutaties</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Totaal saldo 1e begrotingswijziging 2024</b>	<b>-457.100</b>	<b>-481.000</b>	<b>-443.000</b>	<b>-425.000</b>



De 1e begrotingswijziging wordt de raad tegelijk met de begroting 2024 voorgelegd op 2 november. Er wordt dus niet over besloten met de vaststelling van deze najaarsnota 2023.

### Structureel begrotingsresultaat

In de begroting 2024 is toegelicht dat het structureel begrotingsresultaat een criterium is voor de mate van toezicht van de provincie. De volgende tabel geeft daarom inzicht in het verwachte structurele begrotingsresultaat. De afwijking in de begroting 2024-2027 wordt voornamelijk veroorzaakt door het voordelig resultaat van het gemeentefonds over de periode 2024-2027. De incidentele posten wijzigen niet ten opzichte van de programmabegroting 2024-2027 die de raad op 2 november wordt voorgelegd.

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	-393	-1.220	-1.962	1.524	728
Waarvan incidenteel	125	-85	-11	-387	-1.033
<b>Totaal structureel</b>	<b>-518</b>	<b>-1.135</b>	<b>-1.951</b>	<b>1.911</b>	<b>1.762</b>

### Begrotingsresultaat 2023-2027 op basis van programma-indeling

De volgende tabel geeft de stand van de begroting 2023-2027 weer aan de hand van de door de raad vastgestelde programma's.

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
0 Bestuur en ondersteuning	-37.875	-40.627	-40.801	-37.567	-37.610
1 Veiligheid	2.707	2.815	2.814	2.773	2.772
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.119	6.533	6.550	6.672	6.629
3 Economie	167	215	215	210	210
4 Onderwijs	2.537	3.292	3.253	4.059	4.079
5 Sport, cultuur en recreatie	4.368	5.330	5.458	5.715	5.720
6 Sociaal domein	19.493	19.348	18.781	18.108	18.049
7 Volksgezondheid en milieu	-525	-610	-619	-642	-728
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.684	1.651	1.556	1.365	782
9 Raad	931	834	831	831	826
<b>Totaal</b>	<b>-393</b>	<b>-1.220</b>	<b>-1.962</b>	<b>1.524</b>	<b>728</b>

## Gemeentefonds

### Financiële effecten septembercirculaire 2023

In deze najaarsnota zijn de financiële effecten van de septembercirculaire 2023 voor het jaar 2023 verwerkt. Met betrekking tot de septembercirculaire ontvangt de raad een raadsinformatiebericht.



Voor de jaren 2023-2027 zijn de netto financiële effecten als volgt:

Bedragen x € 1.000 (min = voordeel, plus = nadeel)	Begroting 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming		
			2025	2026	2027
Effecten septembercirculaire 2023	-482	-463	-503	-465	-447

Dit netto positieve effect 2023-2027 (voordelig) ontstaat voornamelijk door de technische (hoeveelheids-) aanpassingen. De bedragen uit de tabel komen in de desbetreffende jaren ten gunste van de algemene middelen.

Onderstaande tabel geeft een gedetailleerd overzicht van de mutaties in het gemeentefonds. Het gemeentefonds neemt toe met de gedeelten A + B. Het deel onder A is de mutatie in de algemene middelen. Het deel onder B zijn de posten die worden gelabeld (" gereserveerd" ).

Effecten septembercirculaire 2023 in € 1.000 (pus is nadeel en min is voord)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(min = voordeel, plus = nadeel)							
<b>Gemeentefonds t/m meicirculaire 2023</b>	<b>-35.598</b>	<b>-41.474</b>	<b>-42.087</b>	<b>-44.077</b>	<b>-45.830</b>	<b>-43.601</b>	<b>-44.287</b>
<b>A. Mutaties te verrekenen met algemene middelen</b>							
1. Voorschot ruimte BTW Compensatie Fonds (BCF) 2023			-417				
Af: al gereserveerd in begroting			386				
2. Afstorting BCF-deel bij meicirculaire 2023 beschikbaar gestelde € 1 mld							87
Af: al gereserveerd in begroting							-86
3. WOZ-actualisatie belastingcapaciteit	-26		-36	-38	-38	-38	-38
4. Actualisatie hoeveelheden	-11		-578	-532	-567	-534	-544
5. Overige mutaties		32	168	107	102	107	134
		<b>-37</b>	<b>32</b>	<b>-477</b>	<b>-463</b>	<b>-503</b>	<b>-447</b>
<b>B. Mutaties met beleidsdoel</b>							
1. Accres loon-en prijsontwikkeling				-500	-424	-388	-1.198
2. Restant energietoeslag 2023			-802				
3. Uitstel bodemtaken omgevingsdienst IJmond			62				
4. Bijzondere bijstand en vroegsignalering				-33			
5. Overigen < € 25.000			-19	-58	-41	-15	-13
		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-759</b>	<b>-591</b>	<b>-465</b>	<b>-1.211</b>
<b>Gemeentefonds t/m septembercirculaire 2023</b>	<b>-35.635</b>	<b>-41.442</b>	<b>-43.323</b>	<b>-45.131</b>	<b>-46.798</b>	<b>-44.469</b>	<b>-45.945</b>

## Coronareserve

In de voorjaarsnota 2023 is besloten de Coronareserve op te heffen, het saldo vrij te laten vallen en te storten in de algemene reserve. Bij deze najaarsnota wordt dat administratief afgehandeld en is € 605.021 teruggestort in de algemene reserve.

### Resultaatbestemming jaarrekening 2022

Daarnaast is in de jaarrekening 2022 besloten via resultaatbestemming een aantal aan corona gerelateerde budgetten mee te nemen naar 2023. Een bedrag van € 142.000 zou nog gestort worden in de coronareserve terwijl nog € 22.100 zou worden onttrokken aan de coronareserve voor het faciliteren van hybride werkplekken. Per saldo zou dus € 119.900 worden gestort in de coronareserve. De coronareserve is echter opgeheven in de voorjaarsnota 2023 waarbij besloten is het resterende saldo (€ 605.021) te storten in de algemene reserve. Voorgesteld wordt daarom nu in de najaarsnota onder programma 0 Bestuur en management afgerond € 120.000 te storten in de algemene reserve en de resultaatbestemming 2022 overeenkomstig te wijzigen.

### Aan corona gerelateerde budgetten begroting 2023

In de begroting 2023 zijn nog 2 aan corona gerelateerde budgetten opgenomen:

- Programma 5 (sport, cultuur en recreatie) verstevigen inclusiviteit voor € 35.000
- **Programma 6 ( sociaal domein) maatschappelijke begeleiding voor € 30.000**

Deze specifiek voor corona gereserveerde budgetten worden in 2023 niet meer uitgegeven en vervallen. In de najaarsnota 2023 wordt voorgesteld zowel het budget als de onttrekking uit de coronareserve terug te draaien. De wijziging is opgenomen onder de betreffende programma's in deze najaarsnota 2023 en is per saldo budgettair neutraal.

## Openeinderegelingen

In deze najaarsnota zijn in het sociaal domein enkele mutaties met betrekking tot openeinderegelingen opgenomen. Het gaat hier om WMO en Jeugdbudgetten waarbij het geraamde budget niet leidend is maar de onderliggende wet- en/of regelgeving zoals de verplichting voor zorgcontinuïteit. De raming is gebaseerd op de uitgaven van de afgelopen 3 jaar. Bij deze budgetten is besloten dat overschrijdingen van het geraamde budget gedekt worden door een onttrekking aan de reserve sociaal domein. De overschrijding van de openeinderegelingen WMO en Jeugd vindt u in programma 6. De onttrekking aan de reserve sociaal domein vindt u onder programma 5.

## Kredieten

In hoofdstuk 3 van deze najaarsnota vindt u een overzicht van de lopende kredieten (projecten in uitvoering) die in 2023 en de jaren ervoor zijn geautoriseerd door de raad en vrijgegeven door B&W. De kredieten zijn getoetst bij de najaarsnota. Mutaties op zowel de lopende kredieten als op het investeringsprogramma vindt u hier toegelicht evenals af te sluiten kredieten of nieuw voorgestelde kredieten.

## Sociaal domein

In de bijlage vindt u de rapportage sociaal domein. Door middel van deze rapportage wordt u op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen in het sociaal domein, conform de motie "grenzen in sociaal domein" van juni 2019.

# Programma's

## Samenvatting financiële mutaties najaarsnota

Onderstaande tabel geeft de mutaties in de najaarsnota 2023 weer per programma. Onder de programma's wordt per programma op taakveld toegelicht. Hierbij gaat het om afwijkingen van € 25.000 of meer op het totale taakveld.

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
0 Bestuur en ondersteuning	-1.061	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	130	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	-170	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	-660	0	0	0	0
6 Sociaal domein	1.455	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	74	0	0	0	0
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-147	0	0	0	0
9 Raad	30	0	0	0	0
Totaal	-349	0	0	0	0

## Programma 0 Bestuur en ondersteuning

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>0 Bestuur en ondersteuning</b>	<b>-1.061</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
0.1 Bestuur	-79	0	0	0	0
Correctie inkomsten participatie	48	0	0	0	0
Pensioenen wethouders	-138	0	0	0	0
Reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 opheffen	11	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	299	0	0	0	0
Minder onttrekking algemene reserve door positiever resultaat bijstand	169	0	0	0	0
Reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 opheffen	-38	0	0	0	0
Dotatie algemene reserve budgetoverheveling	120	0	0	0	0
Correctie onttrekking coronareserve 2023 maatschappelijke begeleiding	30	0	0	0	0
Correctie onttrekking coronareserve 2023 versteviging inclusiviteit	35	0	0	0	0
Bestemmingsreserve dividendverlies Meerlanden	-17	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	125	0	0	0	0
Tweede Kamerverkiezingen	125	0	0	0	0
0.4 Overhead	48	0	0	0	0
Trainees administratieve wijziging	0	0	0	0	0
Vergaderzaal herinrichten	25	0	0	0	0
Werving en selectie	110	0	0	0	0
Correctie kapitaallasten	-87	0	0	0	0
0.5 Treasury	-137	0	0	0	0
Bijstelling dividend	-137	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	34	0	0	0	0
Inning gemeentebelastingen	34	0	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	-100	0	0	0	0
Parkeeropbrengsten	-100	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-1.426	0	0	0	0
Gemeentefonds meicirculaire 2023	-185	0	0	0	0
Gemeentefonds septembercirculaire 2023	-1.241	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	176	0	0	0	0
Accres loon-prijzontwikkeling gemeentefonds (meicirculaire 2023)	149	0	0	0	0

Reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 opheffen	27	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>-1.061</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
--------------------	------	------	------	------	------

### 0.1 Bestuur

<b>Correctie inkomsten participatie</b>	<b>48</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-----------	----------	----------	----------	----------

Vanaf 2023 voert Heemstede geen participatietaken voor Bloemendaal meer uit. De inkomsten vanuit Bloemendaal stonden echter onterecht nog in de begroting. Hier wordt dit gecorrigeerd.

<b>Pensioenen wethouders</b>	<b>-138</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
------------------------------	-------------	----------	----------	----------	----------

In de voorziening pensioenen en wachtgeldten is het volledige bedrag aan verplichtingen voor de pensioenen van de (oud-)wethouders opgenomen. Hierdoor zijn er geen jaarlijkse lasten en wordt de begrote post geschrapt. In de begroting 2024 en verder is hier al rekening mee gehouden.

<b>Reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 opheffen</b>	<b>11</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-----------	----------	----------	----------	----------

Voorgesteld wordt in 2023 € 10.500 te onttrekken voor het participatieproject Let's be folly waartoe is besloten in 2022 maar dat in 2023 wordt uitgevoerd.

Het restant van de reserve (€27.000) valt overeenkomstig het raadsbesluit bij instelling van deze reserve vrij in het exploitatieresultaat 2023. Dit wordt verwerkt onder taakveld 0.10 van dit programma.

### 0.10 Mutaties reserves

<b>Minder onttrekking algemene reserve door positiever resultaat bijstand</b>	<b>169</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

Omdat door actualisatie de bijstand (inkomensregelingen) per saldo een voordeel geeft van € 169.000 hoeft er € 169.000 minder te worden onttrokken aan de algemene reserve. Dit geeft een nadeel in de exploitatie en een voordeel van de algemene reserve.

<b>Reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 opheffen</b>	<b>-38</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

De reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 vervalt overeenkomstig het raadsbesluit bij instelling van deze reserve.

<b>Dotatie algemene reserve budgetoverheveling</b>	<b>120</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

De coronareserve is opgeheven in de voorjaarsnota 2023 waarbij besloten is het saldo te storten in de algemene reserve. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 is in de resultaatbestemming rekening gehouden met een extra storting in de coronareserve van **per saldo € 119.900**. Omdat de coronareserve is opgeheven is dat niet meer mogelijk. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag (overeenkomstig het besluit tot opheffing van de coronareserve) te storten in de algemene reserve. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de inleiding onder het kopje "coronareserve".

<b>Correctie onttrekking coronareserve 2023 maatschappelijke begeleiding</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

De geraamde onttrekkingen aan de coronareserve in 2023 worden gecorrigeerd. Bij de voorjaarsnota 2023 is besloten dat de coronareserve wordt beëindigd en het restant vrij valt in de algemene reserve. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de inleiding onder het kopje coronareserve.

<b>Correctie onttrekking coronareserve 2023 versteving inclusiviteit</b>	<b>35</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

De geraamde onttrekkingen aan de coronareserve in 2023 worden gecorrigeerd. Bij de voorjaarsnota 2023 is besloten dat de coronareserve wordt beëindigd en het restant vrij valt in de algemene reserve. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de inleiding onder het kopje coronareserve.

<b>Bestemmingsreserve dividendverlies Meerlanden</b>	<b>-17</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Bij de herstructurering van de aandelen Meerlanden is uit de boekwinst een bestemmingsreserve gevormd om het verlies aan dividend te compenseren tot en met 2032. De onttrekking 2022 heeft niet plaats gevonden en wordt daarom alsnog in de najaarsnota 2023 uitgevoerd.

## 0.2 Burgerzaken

<b>Tweede Kamerverkiezingen</b>	<b>125</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---------------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

Vanwege de val van het kabinet, zullen er in november verkiezingen moeten worden georganiseerd die niet begroot waren. Voorgesteld wordt daarom het budget te verhogen met € 125.000.

## 0.4 Overhead

<b>Trainees administratieve wijziging</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	----------	----------	----------	----------	----------

Met deze administratieve wijziging is een deel van het traineebudget omgezet in salarislasteren. Dit is een budgettair neutrale wijziging op hetzelfde taakveld waardoor de mutatie nihil is.

<b>Vergaderzaal herinrichten</b>	<b>25</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
----------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

De kosten van het herinrichten van de vergaderzalen vielen hoger uit dan begroot.

<b>Werving en selectie</b>	<b>110</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
----------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

De werving- en selectielasteren zullen de begroting overschrijden als gevolg van extra inspanningen door de krapte op de arbeidsmarkt.

<b>Correctie kapitaallasteren</b>	<b>-87</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

Bij de kapitaallasteren 2023 is ook rekening gehouden met investeringen die in 2022 zijn doorgeschoven naar 2023. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de investeringen; renovatie openbare verlichting 2022, beschoeiingen 2022, aanpassen bewegwijzering en vervangen sociale zaken applicatie. Door het doorschuiven van de investering naar 2023 ontstaan pas vanaf 2024 kapitaallasteren.

## 0.5 Treasury

<b>Bijstelling dividend</b>	<b>-137</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------	-------------	----------	----------	----------	----------

Het dividend van de BNG en Stedin is in 2023 hoger uitgevallen dan begroot. De begroting wordt naar de werkelijke inkomsten bijgesteld.

## 0.61 OZB woningen

<b>Inning gemeentebelastingen</b>	<b>34</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

GBKZ is genooddaakt geweest om meer capaciteit in te huren vanwege een vergroting van de werkvoorraad.

Deze vergroting wordt veroorzaakt door een verdubbeling van de hoeveelheid WOZ bezwaren ten opzichte van vorig jaar en een nieuw arrest omtrent gegevensverstrekking.

### 0.63 Parkeerbelasting

Parkeeropbrengsten	-100	0	0	0	0
--------------------	------	---	---	---	---

De extra verhoging parkeeropbrengsten is via amendement bij de begroting 2023 eenmalig niet doorgegaan. Deze correctie is abusievelijk bij zowel de begroting 2023 als de voorjaarsnota gemaakt en daarmee dubbel. Dit wordt hier gecorrigeerd.

### 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Gemeentefonds meicirculaire 2023	-185	0	0	0	0
----------------------------------	------	---	---	---	---

Dit betreft de toename van het gemeentefonds als gevolg van de meicirculaire 2023. De toename van € 185.000 heeft voornamelijk betrekking op de vergoeding voor loon-en prijsontwikkeling (LPO) en actualisatie van de WOZ belastingcapaciteit. Posten uit de meicirculaire met een beleidsdoel zijn gereserveerd. Deze gereserveerde bedragen zijn opgenomen in de programma's 0, 6 en 7 met vermelding van "meicirculaire 2023". Na aftrek van de gereserveerde bedragen is het netto financiële effect voor 2023 € 55.000 voordelig.

Gemeentefonds septembercirculaire 2023	-1.241	0	0	0	0
--	--------	---	---	---	---

Dit betreft de toename van het gemeentefonds als gevolg van de septembercirculaire 2023. De toename van € 1.241.000 heeft voornamelijk betrekking op de opgenomen stelpost voor energietoeslag 2023 van € 802.000 en technische (hoeveelheids) aanpassingen. Posten met een beleidsdoel zijn gereserveerd. De gereserveerde bedragen zijn opgenomen in de programma's 6 en 7 met vermelding van "septembercirculaire 2023". Na aftrek van de gereserveerde bedragen is het netto financiële effect voor 2023 € 482.000 voordelig. Dit bedrag vind u terug in de onder de inleiding opgenomen tabel over de septembercirculaire 2023.

### 0.8 Overige baten en lasten

Accres loon-prijsontwikkeling gemeentefonds (meicirculaire 2023)	149	0	0	0	0
--	-----	---	---	---	---

Bij de meicirculaire 2023 wordt voor 2023 € 272 miljoen aan loon-en prijsontwikkeling beschikbaar gesteld. Voor Heemstede is dat € 313.000. In de begroting 2023 was al rekening was gehouden met € 165.000, zodat € 148.000 resteert. Deze gelden zijn gereserveerd.

Reserve nieuwe initiatieven 2018-2022 opheffen	27	0	0	0	0
--	----	---	---	---	---

Voorgesteld wordt in 2023 € 10.500 te onttrekken voor het participatieproject Let's be folly waartoe is besloten in 2022 maar dat in 2023 wordt uitgevoerd.

Het restant van de reserve (€27.000) valt overeenkomstig het raadsbesluit bij instelling van deze reserve vrij in het exploitatieresultaat 2023. Dit wordt verwerkt onder taakveld 0.10 van dit programma.

## Programma 1 Veiligheid

Geen mutaties in de najaarsnota 2023.



## Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>2 Verkeer, vervoer en waterstaat</b>	<b>130</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
2.1 Verkeer en vervoer	130	0	0	0	0
Verkeersonderzoeken	80	0	0	0	0
Schoonmaak buitenruimte en gladheidsbestrijding	72	0	0	0	0
Correctie kapitaallasten	-22	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>130</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
2.1 Verkeer en vervoer					

<b>Verkeersonderzoeken</b>	<b>80</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
----------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

Dit budget is incidenteel geraamd op bestemmingsplannen (programma 8) maar verantwoording moet plaats vinden op het budget verkeer (programma 2). Het budget wordt daarom overgeboekt. Dit is een budgettair neutrale wijziging.

<b>Schoonmaak buitenruimte en gladheidsbestrijding</b>	<b>72</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

In de dienstverleningsovereenkomst met Meerlanden (DVO 2) voor het schoonmaken van de buitenruimte en het opruimen van zwerfafval worden hogere kosten over 2023 ingeschat. Dit is gebaseerd op de ontwikkeling in de 1e helft van 2023. Gladheidsbestrijding 2023 (ook onderdeel van de DVO 2) wordt eveneens hoger ingeschat maar dan op basis van de afrekening over 2022. Over 2023 vindt na afloop van het jaar een nacalculatie plaats op basis van de werkelijke inzet.

<b>Correctie kapitaallasten</b>	<b>-22</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---------------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

Bij de kapitaallasten 2023 is ook rekening gehouden met investeringen die in 2022 zijn doorgeschoven naar 2023. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de investeringen; renovatie openbare verlichting 2022, beschoeiingen 2022, aanpassen bewegwijzering en vervangen sociale zaken applicatie. Door het doorschuiven van de investering naar 2023 ontstaan pas vanaf 2024 kapitaallasten.

## Programma 3 Economie

Geen mutaties in de najaarsnota 2023.

## Programma 4 Onderwijs

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000		2023	2024	2025	2026	2027
<b>4</b>	<b>Onderwijs</b>	<b>-170</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
4.1	Openbaar basisonderwijs	-4	0	0	0	0
	Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-4	0	0	0	0
4.10	Mutaties reserves	486	0	0	0	0
	Correctie onttrekkingen bestemmingsreserve IHP 2023	486	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-516	0	0	0	0
	Correctie onttrekkingen bestemmingsreserve IHP 2023	-514	0	0	0	0
	Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-2	0	0	0	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-135	0	0	0	0
	Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-14	0	0	0	0
	Overheveling gemeentefonds combinatiefuncties (meicirculaire 2023)	-121	0	0	0	0
	<b>Totaal</b>	<b>-170</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000		2023	2024	2025	2026	2027
4.10	<i>Mutaties reserves</i>					

<b>Correctie onttrekkingen bestemmingsreserve IHP 2023</b>	<b>486</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Op basis van de actuele ontwikkelingen en actualisatie van het IHP worden er geen onttrekkingen aan de bestemmingsreserve van het IHP gedaan. De geraamde onttrekking in de begroting 2023 worden gecorrigeerd en de hierover berekende indexatie wordt gecorrigeerd.

4.1	<i>Openbaar basisonderwijs</i>				
-----	--------------------------------	--	--	--	--

<b>Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

4.2	<i>Onderwijshuisvesting</i>				
-----	-----------------------------	--	--	--	--

<b>Correctie onttrekkingen bestemmingsreserve IHP 2023</b>	<b>-514</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-------------	----------	----------	----------	----------

Op basis van de actuele ontwikkelingen en actualisatie van het IHP worden er geen onttrekkingen aan de bestemmingsreserve van het IHP gedaan. De geraamde onttrekking in de begroting 2023 worden gecorrigeerd en de hierover berekende indexatie wordt gecorrigeerd.

<b>Correctie doorverdeling Inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

#### 4.3 *Onderwijsbeleid en leerlingzaken*

<b>Correctie doorverdeling Inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-14</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

<b>Overheveling gemeentefonds combinatiefuncties (meicirculaire 2023)</b>	<b>-121</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-------------	----------	----------	----------	----------

Op 8 februari 2023 is de nieuwe regeling specifieke uitkering voor de sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (SPUK-SGCS) gepubliceerd. De bestaande brede regeling combinatiefuncties, die via het Gemeentefonds werd uitgekeerd, vervalt hiermee. Vanaf 2023 worden de baten nu specifiek als rijksbijdrage in programma 5 geraamd en niet meer in het Gemeentefonds.

## Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>5 Sport, cultuur en recreatie</b>	<b>-660</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
5.1 Sportbeleid en activering	-3	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-3	0	0	0	0
5.10 Mutaties reserves	-655	0	0	0	0
Onttrekking reserve sociaal domein openeinderegelingen	-578	0	0	0	0
Onttrekkingen reserve sociaal domein 2023	-77	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	42	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-4	0	0	0	0
Marktconforme exploitatiebijdrage sportfondsen 2023	1.103	0	0	0	0
Marktconforme huur sportfondsen 2023	-1.057	0	0	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-36	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-9	0	0	0	0
Correctie onttrekking coronareserve 2023 versteviging inclusiviteit	-35	0	0	0	0
Schoonmaak buitenruimte en gladheidsbestrijding	8	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	-2	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-2	0	0	0	0
5.6 Media	-5	0	0	0	0
SPUK Informatiepunt Digitale Overheid bibliotheek (IDO)	0	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-5	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>-660</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
--------------------	------	------	------	------	------

### 5.10 Mutaties reserves

<b>Onttrekking reserve sociaal domein openeinderegelingen</b>	<b>-578</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-------------	----------	----------	----------	----------

In de rapportage sociaal domein bij de najaarsnota 2023 wordt een overschrijding op de openeinderegelingen van WMO en jeugd verwacht van € 578.000. Ter dekking van de overschrijding wordt voor hetzelfde bedrag een onttrekking aan de reserve sociaal domein geraamd (min bedragen). Een bedrag van €522.000 heeft betrekking op jeugd en € 56.000 op WMO. Voor deze bedragen worden de budgetten in programma 6 sociaal domein verhoogd (plus bedragen).

Door de onttrekking aan de reserve sociaal domein zijn deze mutaties per saldo budgettair neutraal.

<b>Onttrekkingen reserve sociaal domein 2023</b>	<b>-77</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

In de voorjaarsnota 2022 is besloten om het preventief aanbod jeugd en de toenemende kosten voor jeugd voor de jaren 2022 tot en met 2025 te onttrekken aan de reserve sociaal domein. Bij de najaarsnota worden de geraamde onttrekkingen in de begroting 2023 verwerkt dan wel gecorrigeerd. De onttrekkingen voor de jaren 2024 en 2025 zijn al bij het opstellen van de begroting 2024 verwerkt.

### 5.1 Sportbeleid en activering

<b>Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

### 5.2 Sportaccommodaties

<b>Correctie doorverdeling Inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

<b>Marktconforme exploitatiebijdrage sportfondsen 2023</b>	<b>1.103</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	--------------	----------	----------	----------	----------

Nadat er voor de jaren 2019 tot en met 2022 met terugwerkende kracht de marktconforme huur en exploitatiebijdrage berekend zijn, worden deze nu ook in de begroting van 2023 verwerkt. Met deze begrotingswijziging wordt de exploitatiebijdrage in 2023 geraamd. Het verschil (€ 46.000) tussen de huur en de exploitatiebijdrage komt door een verhoging in de personeels- en energiekosten voor sportfondsen.

<b>Marktconforme huur sportfondsen 2023</b>	<b>-1.057</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	---------------	----------	----------	----------	----------

Nadat er voor de jaren 2019 tot en met 2022 met terugwerkende kracht de marktconforme huur en exploitatiebijdrage berekend zijn, worden deze nu ook in de begroting van 2023 verwerkt. Met deze begrotingswijziging wordt de huur in 2023 geraamd. De huur is budgettair neutraal en wordt gecompenseerd in de exploitatiebijdrage aan sportfondsen.

### 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

<b>Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-9</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislusten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislusten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

<b>Correctie onttrekking coronareserve 2023 versteving inclusiviteit</b>	<b>-35</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

De geraamde onttrekkingen aan de coronareserve in 2023 worden gecorrigeerd. Bij de voorjaarsnota 2023 is besloten dat de coronareserve wordt beëindigd en het restant vrij valt in de algemene reserve. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de inleiding onder het kopje coronareserve.

<b>Schoonmaak buitenruimte en gladheidsbestrijding</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	----------	----------	----------	----------	----------

In de dienstverleningsovereenkomst met Meerlanden (DVO 2) voor het schoonmaken van de buitenruimte en het opruimen van zwerfafval worden hogere kosten over 2023 ingeschat. Dit is gebaseerd op de ontwikkeling in de 1e helft van 2023. Gladheidsbestrijding 2023 (ook onderdeel van de DVO 2) wordt eveneens hoger ingeschat maar dan op basis van de afrekening over 2022. Over 2023 vindt na afloop van het jaar een nacalculatie plaats op basis van de werkelijke inzet.

### 5.5 Cultureel erfgoed

<b>Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislusten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislusten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

### 5.6 Media

<b>SPUK Informatiepunt Digitale Overheid bibliotheek (IDO)</b>	<b>25</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Vanaf 2023 is de financiering van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) decentraal geregeld via een **specifieke structurele uitkering aan de gemeente Heemstede ter hoogte van € 25.032. Voor 2023 is besloten** deze uitkering als incidentele subsidie te verlenen aan de bibliotheek en deze vanaf 2024 toe te voegen aan de structurele budgetsubsidie. Met deze begrotingswijziging worden de lasten in 2023 geraamd. De mutatie is budgettair neutraal door dekking uit de specifieke uitkering.

<b>Correctie doorverdeling Inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislusten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislusten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

<b>SPUK Informatiepunt Digitale Overheid bibliotheek (IDO)</b>	<b>-25</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Vanaf 2023 is de financiering van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) decentraal geregeld via een **specifieke structurele uitkering aan de gemeente Heemstede ter hoogte van € 25.032. Voor 2023 is besloten** deze uitkering als incidentele subsidie te verlenen aan de bibliotheek en deze vanaf 2024 toe te voegen aan de structurele budgetsubsidie. Met deze begrotingswijziging worden de inkomsten in 2023 geraamd. De mutatie is budgettair neutraal door dekking uit de specifieke uitkering.

## Programma 6 Sociaal domein

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>6 Sociaal domein</b>	<b>1.455</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	109	0	0	0	0
Taalonderwijs volwassen Oekraïners (meicirculaire 2023)	17	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-17	0	0	0	0
Correctie onttrekking coronareserve 2023 maatschappelijke begeleiding	-30	0	0	0	0
Ontvangsten Rijk opvang Oekraïense vluchtelingen POO	-55	0	0	0	0
Incidentele subsidie WIJ Heemstede	168	0	0	0	0
Leerlingenvervoer Oekraïne (meicirculaire 2023)	27	0	0	0	0
6.10 Mutaties reserves	-91	0	0	0	0
Verwijderen woonunits Kohnstammlaan en Sportparklaan onttrekking	-168	0	0	0	0
Reserve opvang aandachtsgroepen leefgeld	21	0	0	0	0
Reserve opvang aandachtsgroepen ontvangst particuliere opvang	55	0	0	0	0
Minder onttrekking reserve BUIG door positiever resultaat bijstand	169	0	0	0	0
Minder toevoeging reserve BUIG vanuit algemene reserve	-169	0	0	0	0
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	0	0
Verfijning begroting centrum voor jeugd & gezin	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	716	0	0	0	0
Bijzondere bijstand en vroegsignalering (meicirculaire 2023)	32	0	0	0	0
Aanpak armoede en schulden (meicirculaire 2023)	26	0	0	0	0
Compensatie WSW WML-verhoging (septembercirculaire 2023)	18	0	0	0	0
Aanvullend budget energietoeslag 2023 (septembercirculaire 2023)	802	0	0	0	0
Actualisatie overige inkomensregelingen	28	0	0	0	0
Leefgeld vluchtelingen bijstellen	-21	0	0	0	0
Actualisatie uitkeringen	-169	0	0	0	0
6.4 WSW en beschut werk	-71	0	0	0	0
Actualisatie WSW Spaarne Werkt	-71	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	56	0	0	0	0



Onttrekking reserve sociaal domein openeinderegelingen	56	0	0	0	0
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	64	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	64	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	672	0	0	0	0
Onttrekking reserve sociaal domein openeinderegelingen	522	0	0	0	0
Onttrekkingen reserve sociaal domein 2023	150	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>1.455</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
6.10 Mutaties reserves					

<b>Verwijderen woonunits Kohnstammlaan en Sportparklaan onttrekking</b>	<b>-168</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-------------	----------	----------	----------	----------

Voor het verwijderen van de woonunits aan de Kohnstammlaan en de Sportparklaan en het herstellen in oude staat ramen we € 168.000 aan kosten. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve opvang aandachtsgroepen.

<b>Reserve opvang aandachtsgroepen leefgeld</b>	<b>21</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-----------	----------	----------	----------	----------

Voorgesteld wordt de onttrekking uit de reserve opvang aandachtsgroepen met € 21.200 te verlagen als gevolg van de verlaging van de begrote lasten voor leefgeld.

<b>Reserve opvang aandachtsgroepen ontvangst particuliere opvang</b>	<b>55</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Voorgesteld wordt de dotatie aan de reserve opvang aandachtsgroepen met € 55.480 te verhogen vanwege de ontvangen rijksmiddelen voor de particuliere opvang Oekraïense vluchtelingen.

<b>Minder onttrekking reserve BUIG door positiever resultaat bijstand</b>	<b>169</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

Omdat door actualisatie de bijstand (inkomensregelingen) per saldo een voordeel geeft van € 169.000 hoeft er € 169.000 minder te worden onttrokken aan de reserve PW, IOAW, IOAZ en Bbz (BUIG). Dit geeft een nadeel in de exploitatie en een voordeel van de reserve PW, IOAW, IOAZ en Bbz.

<b>Minder toevoeging reserve BUIG vanuit algemene reserve</b>	<b>-169</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-------------	----------	----------	----------	----------

Omdat door actualisatie de bijstand (inkomensregelingen) per saldo een voordeel geeft van € 169.000 hoeft er € 169.000 vanuit de algemene reserve hoeft minder toegevoegd te worden aan de reserve PW, IOAW, IOAZ en Bbz. Dit geeft een voordeel.

### 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

<b>Taalonderwijs volwassen Oekraïners (meicirculaire 2023)</b>	<b>17</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de meicirculaire wordt voor 2023 € 15 miljoen beschikbaar gesteld om het taalonderwijs van volwassen Oekraïners te stimuleren. Voor Heemstede is dat € 17.300. Het budget op dit taakveld wordt verhoogd.

<b>Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-17</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

<b>Correctie onttrekking coronareserve 2023 maatschappelijke begeleiding</b>	<b>-30</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

De geraamde onttrekkingen aan de coronareserve in 2023 worden gecorrigeerd. Bij de voorjaarsnota 2023 is besloten dat de coronareserve wordt beëindigd en het restant vrij valt in de algemene reserve. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de inleiding onder het kopje coronareserve.

<b>Ontvangsten Rijk opvang Oekraïense vluchtelingen POO</b>	<b>-55</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

Het Rijk vergoedt met de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne de particuliere opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze vergoeding is afhankelijk van de hoeveelheid vluchtelingen in de Heemstedse particuliere opvang en het uitbetaalde leefgeld. In overeenstemming met de nota reserves en voorzieningen wordt voorgesteld deze ontvangst te doteren aan de reserve opvang aandachtsgroepen.

<b>Incidentele subsidie WIJ Heemstede</b>	<b>168</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

In 2023 is er een incidentele subsidie verleend aan WIJ Heemstede ter compensatie van hogere energie- en personeelskosten voor het jaar 2023. Verwacht werd dat de subsidie gedekt kon worden uit rijksmiddelen voor de hoge kosten van publieke en maatschappelijke voorzieningen. De rijksmiddelen vielen echter lager uit. Het verschil wordt verwerkt in de najaarsnota 2023.

<b>Leerlingenvervoer Oekraïne (meicirculaire 2023)</b>	<b>27</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de meicirculaire 2023 wordt voor 2023 een tegemoetkoming van € 21,4 miljoen beschikbaar gesteld voor het leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne. Voor Heemstede is dat € 26.700. Het budget op dit taakveld is hiermee verhoogd.

## 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

<b>Verfijning begroting centrum voor jeugd &amp; gezin</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	----------	----------	----------	----------	----------

Nadat de budgetten voor het centrum voor jeugd & gezin bij de voorjaarsnota 2023 van programma 7 naar programma 6 overgeheveld zijn, vindt nu de administratieve wijziging plaats waarbij de budgetten onderverdeeld worden over de verschillende kostensoorten. Per saldo is dit een budgettair neutrale mutatie.

## 6.3 Inkomensregelingen

<b>Bijzondere bijstand en vroegsignalering (meicirculaire 2023)</b>	<b>32</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de meicirculaire 2023 is voor 2023 in het gemeentefonds € 50 miljoen beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn voor vroegsignalering en het te verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Voor Heemstede bedraagt de uitkering € 32.300. Dit bedrag wordt binnen dit taakveld gereserveerd voor de IASZ.

<b>Aanpak armoede en schulden (meicirculaire 2023)</b>	<b>26</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de meicirculaire 2023 is voor 2023 € 40 miljoen beschikbaar gesteld voor armoede en schulden. Gemeenten kunnen dit bedrag inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd. Voor Heemstede bedraagt de uitkering € 25.800. Dit bedrag wordt binnen dit taakveld gereserveerd voor de IASZ.

Compensatie WSW WML-verhoging (septembercircular 2023)	18	0	0	0	0
---	----	---	---	---	---

Bij de septembercircular 2023 is een compensatie van € 26,6 miljoen voor de verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de WSW. Voor Heemstede is dit € 18.100. Dit bedrag zal worden gereserveerd voor de doorbetaling aan de GR Spaarne Werkt.

Aanvullend budget energietoeslag 2023 (septembercircular 2023)	802	0	0	0	0
---	-----	---	---	---	---

Het ministerie van SZW heeft de rijksbudgetten bekend gemaakt die gemeenten krijgen voor de energietoeslag 2023. Voor Heemstede is dit afgerond € 1.264.000. Omdat bij de decembercircular 2022 al € 462.000 is ontvangen zal nog € 802.000 worden uitgekeerd. Deze resterende middelen kunnen door het Rijk nog niet worden uitgekeerd omdat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de Tweede en de Eerste Kamer. Naar verwachting zal uitkering van de resterende middelen bij de decembercircular 2023 zijn.

Het college heeft 19 september 2023 besloten vooruitlopend hierop in de najaarsnota 2023 een aanvullend budget op te nemen van € 802.000. Als dekking is een stelpost (nog te ontvangen rijksbudget) opgenomen binnen het gemeentefonds.

Actualisatie overige inkomensregelingen	28	0	0	0	0
---	----	---	---	---	---

De overige inkomensvoorzieningen zijn verhoogd met € 28.000 door het nieuw opnemen van de lasten Gezondverzekerd en het uitbesteden van de VIC (verbijzonderde interne controle). Hierbij is rekening gehouden met een hogere bijdrage van de gemeente Bloemendaal. De formatie van de IASZ is door het uitbesteden van de VIC verlaagd.

Leefgeld vluchtelingen bijstellen	-21	0	0	0	0
-----------------------------------	-----	---	---	---	---

De uitgaven aan leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen zijn lager dan geraamd. In overeenstemming met de nota reserves en voorzieningen zorgt dit voor een verlaging van de onttrekking uit de reserve opvang aandachtsgroepen.

Actualisatie uitkeringen	-169	0	0	0	0
--------------------------	------	---	---	---	---

De uitkeringen Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz zijn geactualiseerd. Dit geeft voor de uitkeringen, rijksbudget en vangnetregeling per saldo een voordeel van € 169.000. Omdat hierdoor € 169.000 minder zal worden onttrokken uit de algemene reserve is deze actualisatie van de uitkeringen budgettair neutraal.

#### 6.4 WSW en beschut werk

Actualisatie WSW Spaarne Werkt	-71	0	0	0	0
--------------------------------	-----	---	---	---	---

De bijdrage 2023 aan de GR Spaarne Werkt is geactualiseerd aan de WSW bedragen in de meicircular 2023. De verdeling over de individuele gemeenten wijzigt en levert voor Heemstede een voordeel op van € 71.000.

#### 6.71B Begeleiding (WMO)

Onttrekking reserve sociaal domein openeinderegelingen	56	0	0	0	0
---	----	---	---	---	---

In de rapportage sociaal domein bij de najaarsnota 2023 wordt een overschrijding op de openeinderegelingen van WMO en jeugd verwacht van € 578.000. Ter dekking van de overschrijding wordt voor hetzelfde bedrag een onttrekking aan de reserve sociaal domein geraamd (min bedragen). Een bedrag van €522.000 heeft betrekking op jeugd en € 56.000 op WMO. Voor deze bedragen worden de budgetten in programma 6 sociaal domein verhoogd (plus bedragen).

Door de onttrekking aan de reserve sociaal domein zijn deze mutaties per saldo budgettair neutraal.

#### 6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	64	0	0	0	0
---	----	---	---	---	---

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

#### 6.72B Jeugdhulp behandeling

Onttrekking reserve sociaal domein openeinderegelingen	522	0	0	0	0
---	-----	---	---	---	---

In de rapportage sociaal domein bij de najaarsnota 2023 wordt een overschrijding op de openeinderegelingen van WMO en jeugd verwacht van € 578.000. Ter dekking van de overschrijding wordt voor hetzelfde bedrag een onttrekking aan de reserve sociaal domein geraamd (min bedragen). Een bedrag van €522.000 heeft betrekking op jeugd en € 56.000 op WMO. Voor deze bedragen worden de budgetten in programma 6 sociaal domein verhoogd (plus bedragen). Door de onttrekking aan de reserve sociaal domein zijn deze mutaties per saldo budgettair neutraal.

Onttrekkingen reserve sociaal domein 2023	150	0	0	0	0
---	-----	---	---	---	---

In de voorjaarsnota 2022 is besloten om het preventief aanbod jeugd en de toenemende kosten voor jeugd voor de jaren 2022 tot en met 2025 te onttrekken aan de reserve sociaal domein. Bij de najaarsnota worden de geraamde onttrekkingen in de begroting 2023 verwerkt dan wel gecorrigeerd. De onttrekkingen voor de jaren 2024 en 2025 zijn al bij het opstellen van de begroting 2024 verwerkt.

## Programma 7 Volksgezondheid en milieu

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>7 Volksgezondheid en milieu</b>	<b>74</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
7.1 Volksgezondheid	-64	0	0	0	0
Uitstel bodemtaken Omgevingsdienst IJmond (septembercirculaire 2023)	-63	0	0	0	0
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (septembercirculaire 2023)	1	0	0	0	0
Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen	-3	0	0	0	0
7.10 Mutaties reserves	121	0	0	0	0
Reserve Heemstede Duurzaam	166	0	0	0	0
Energiebespaarprogramma wonen - dekking	-45	0	0	0	0
7.2 Riolering	11	0	0	0	0
Inning gemeentebelastingen	12	0	0	0	0
Correctie kapitaallasten	-1	0	0	0	0
7.3 Afval	12	0	0	0	0
Inning gemeentebelastingen	12	0	0	0	0
Huishoudelijk afval	-200	0	0	0	0
Huishoudelijk afval- voorziening	200	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	0	0	0	0	0
CDOK - uitvoeringsbudget	475	0	0	0	0
CDOK - bijdrage Rijk	-475	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-6	0	0	0	0
Correctie kapitaallasten	-6	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>74</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
--------------------	------	------	------	------	------

### 7.10 Mutaties reserves

<b>Reserve Heemstede Duurzaam</b>	<b>166</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

In de primaire begroting 2023 werd nog uitgegaan van een **onttrekking van € 165.530 aan de reserve Heemstede Duurzaam** ter dekking van salarislasten. Inmiddels kunnen deze salarislasten betrokken worden bij de CDOK regeling (capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) waardoor deze onttrekking niet meer nodig is.

<b>Energiebespaarprogramma wonen - dekking</b>	<b>-45</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Het energiebespaarprogramma wordt voor 50% door de provincie gesubsidieerd en wordt voor 50% ten laste van de reserve Heemstede Duurzaam van Heemstede gebracht.

### 7.1 Volksgezondheid

<b>Uitstel bodemtaken Omgevingsdienst IJmond (septembercirculaire 2023)</b>	<b>-63</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

Binnen het gemeentefonds was voor 2023 een stelpost voor te ontvangen rijksgelden opgenomen van € 62.500. Omdat deze bodemtaken zijn uitgesteld naar 2024 kan de inkomstenstelpost binnen taakveld 0.7 vervallen. Ook de begrote uitgaven voor de Omgevingsdienst IJmond binnen dit taakveld vervallen.

<b>Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (septembercirculaire 2023)</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	----------	----------	----------	----------	----------

Bij de septembercirculaire 2023 is hiervoor extra € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Heemstede is dit € 1.400. Dit bedrag zal worden doorbetaald aan de Omgevingsdienst IJmond en is hiervoor gereserveerd.

<b>Correctie doorverdeling inzet Beschermd Wonen</b>	<b>-3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kadernota 2022 is besloten om de inzet voor beschermd wonen te onttrekken aan de reserve sociaal domein. De salarislasten zijn volgens de verdeelsleutel verdeeld over de programma's 4, 5, 6 en 7. De salarislasten hebben echter alleen betrekking op programma 6 en dit wordt bij de najaarsnota 2023 gecorrigeerd voor de begroting 2023. De mutatie is per saldo budgettair neutraal.

### 7.2 Riolering

<b>Inning gemeentebelastingen</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

GBKZ is genoodzaakt geweest om meer capaciteit in te huren vanwege een vergroting van de werkvoorraad.

Deze vergroting wordt veroorzaakt door een verdubbeling van de hoeveelheid WOZ bezwaren ten opzichte van vorig jaar en een nieuw arrest omtrent gegevensverstrekking.

<b>Correctie kapitaallasten</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kapitaallasten 2023 is ook rekening gehouden met investeringen die in 2022 zijn doorgeschoven naar 2023. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de investeringen; renovatie openbare verlichting 2022, beschoeiingen 2022, aanpassen bewegwijzering en vervangen sociale zaken applicatie. Door het doorschuiven van de investering naar 2023 ontstaan pas vanaf 2024 kapitaallasten.

### 7.3 Afval

<b>Inning gemeentebelastingen</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

GBKZ is genoodzaakt geweest om meer capaciteit in te huren vanwege een vergroting van de werkvoorraad.

Deze vergroting wordt veroorzaakt door een verdubbeling van de hoeveelheid WOZ bezwaren ten opzichte van vorig jaar en een nieuw arrest omtrent gegevensverstrekking.

<b>Huishoudelijk afval</b>	<b>-200</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
----------------------------	-------------	----------	----------	----------	----------

Uit de prognose van de dienstverleningsovereenkomst over 2023 met Meerlanden (DVO 1) blijkt dat de hoeveelheid restafval lager uitkomt dan vooraf in de dienstverleningsovereenkomst met Meerlanden is ingeschat. De begroting wordt hiermee verlaagd.

<b>Huishoudelijk afval- voorziening</b>	<b>200</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

De kosten voor huishoudelijk afval over 2023 vallen lager uit. Omdat deze kosten wel in de afvalstoffenheffing zijn betrokken dient het bedrag beschikbaar te blijven voor afval. Het verschil tussen de kosten en de totale heffing moet daarom op basis van het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten worden gestort in de voorziening afvalstoffenheffing.

### 7.4 Milieubeheer

<b>CDOK - uitvoeringsbudget</b>	<b>475</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---------------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

Binnen de CDOKE regeling (capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) zijn middelen beschikbaar gesteld aan alle gemeenten om de afspraken uit de Nationale Klimaatwet uit te kunnen voeren. De werkzaamheden die gemeenten uitvoeren moeten leiden tot uiteindelijk 95% CO2 reductie in 2050. Heemstede heeft deze middelen grotendeels ingezet voor extra vaste medewerkers. Deze gaan voornamelijk werken aan de versnelling van de energietransitie en het reduceren van CO2 door in te zetten op duurzame mobiliteit en het ondersteunen van inwoners en ondernemers om de gebouwde omgeving versneld te verduurzamen. In de najaarsnota wordt het uitvoeringsbudget 2023 opgenomen.

<b>CDOK - bijdrage Rijk</b>	<b>-475</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
-----------------------------	-------------	----------	----------	----------	----------

Binnen de CDOKE regeling (capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) zijn middelen beschikbaar gesteld aan alle gemeenten om de afspraken uit de Nationale Klimaatwet uit te kunnen voeren. In de najaarsnota wordt de bijdrage voor dekking van het uitvoeringsbudget 2023 opgenomen.

### 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

<b>Correctie kapitaallasten</b>	<b>-6</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---------------------------------	-----------	----------	----------	----------	----------

Bij de kapitaallasten 2023 is ook rekening gehouden met investeringen die in 2022 zijn doorgeschoven naar 2023. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de investeringen; renovatie openbare verlichting 2022, beschoeiingen 2022, aanpassen bewegwijzering en vervangen sociale zaken applicatie. Door het doorschuiven van de investering naar 2023 ontstaan pas vanaf 2024 kapitaallasten.



## Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</b>	<b>-147</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
8.1 Ruimte en leefomgeving	-80	0	0	0	0
Verkeersonderzoeken	-80	0	0	0	0
8.10 Mutaties reserves	-262	0	0	0	0
Kohnstammlaan en Sportparklaan verwijderen units afschrijving onttrekking	-262	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	195	0	0	0	0
Kohnstammlaan en Sportparklaan verwijderen units afschrijving	262	0	0	0	0
Verwijderen woonunits Kohnstammlaan en Sportparklaan	168	0	0	0	0
Spuk energiearmoede raming 2023 exploitatie	280	0	0	0	0
Spuk energiearmoede raming 2023 bijdrage	-280	0	0	0	0
Spuk isolatie aanpak raming 2023 exploitatie	15	0	0	0	0
Spuk isolatie aanpak raming 2023 bijdrage	-15	0	0	0	0
Energiebespaarprogramma wonen - uitvoeringsbudget	90	0	0	0	0
Energiebespaarprogramma wonen - dekking	-45	0	0	0	0
Leges bouw- en sloopvergunningen	-280	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>-147</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<i>8.10 Mutaties reserves</i>					

<b>Kohnstammlaan en Sportparklaan verwijderen units afschrijving onttrekking</b>	<b>-262</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-------------	----------	----------	----------	----------

Vanwege het aflopen van hun vergunningen worden de noodwoningen op de Kohnstammlaan en de Sportparklaan in 2023 verwijderd. Wettelijk moeten de infra- en aansluitingslasten van de units op deze locaties in één keer worden afgeschreven. Dit zorgt in 2023 voor een stijging van de kapitaallasten van € 262.328. Deze wijziging is budgettair neutraal omdat er een onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten tegenover staat.

### 8.1 Ruimte en leefomgeving

<b>Verkeersonderzoeken</b>	<b>-80</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
----------------------------	------------	----------	----------	----------	----------

Dit budget is incidenteel geraamd op bestemmingsplannen (programma 8) maar verantwoording moet plaats vinden op het budget verkeer (programma 2). Het budget wordt daarom overgeboekt. Dit is een budgettair neutrale wijziging.

### 8.3 Wonen en bouwen

<b>Kohnstammlaan en Sportparklaan verwijderen units afschrijving</b>	<b>262</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

De noodwoningen op de Kohnstammlaan en de Sportparklaan worden in 2023 verwijderd. Wettelijk moeten de infra- en aansluitingslasten van de units in één keer worden afgeschreven. Dit zorgt in 2023 voor een stijging van de kapitaallasten van € 262.000. Deze wijziging is budgettair neutraal omdat er een onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten tegenover staat.

<b>Verwijderen woonunits Kohnstammlaan en Sportparklaan</b>	<b>168</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	------------	----------	----------	----------	----------

Voor het verwijderen van de woonunits aan de Kohnstammlaan en de Sportparklaan en het herstellen in oude staat ramen we € 168.000 aan kosten. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve opvang aandachtsgroepen.

<b>Spuk energiearmoede raming 2023 exploitatie</b>	<b>280</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Voor de SPUK energiearmoede verwachten we in 2023 € 280.000 uit te geven aan de klimaatroute en witgoedwissel. Dit wordt gedekt uit de bijdrage SPUK energiearmoede van de overheid.

<b>Spuk energiearmoede raming 2023 bijdrage</b>	<b>-280</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-------------	----------	----------	----------	----------

Voor de SPUK energiearmoede verwachten we in 2023 € 280.000 uit te geven aan de klimaatroute en witgoedwissel. Dit wordt gedekt uit de bijdrage SPUK energiearmoede van de overheid.

<b>Spuk isolatie aanpak raming 2023 exploitatie</b>	<b>15</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-----------	----------	----------	----------	----------

Voor de isolatie aanpak verwachten we in 2023 € 15000 aan kosten voor communicatie uit te geven. Dit geldt wordt gedekt uit de bijdrage van de overheid door de spuk isolatie aanpak.

<b>Spuk isolatie aanpak raming 2023 bijdrage</b>	<b>-15</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Voor de isolatie aanpak verwachten we in 2023 € 15000 aan kosten voor communicatie uit te geven. Dit geldt wordt gedekt uit de bijdrage van de overheid door de spuk isolatie aanpak.

<b>Energiebespaarprogramma wonen - uitvoeringsbudget</b>	<b>90</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	-----------	----------	----------	----------	----------

In 2023 en 2024 wordt het energiebespaarprogramma wonen uitgevoerd. Het betreft kosten voor energiecoaches, het energieloket en VvE aanpak. De kosten worden voor 50% door de provincie gedekt en voor 50% uit de reserve Heemstede Duurzaam. In de begroting 2024 is reeds met het uitvoeringsbudget rekening gehouden; in de najaarsnota 2023 ramen we het uitvoeringsbudget 2023.

<b>Energiebespaarprogramma wonen - dekking</b>	<b>-45</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
--	------------	----------	----------	----------	----------

Het energiebespaarprogramma wordt voor 50% door de provincie gesubsidieerd en wordt voor 50% ten laste van de reserve Heemstede Duurzaam van Heemstede gebracht.

<b>Leges bouw- en sloopvergunningen</b>	<b>-280</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
---	-------------	----------	----------	----------	----------

Mede vanwege een grote aanvraag van een bouwvergunning voor een basisschool met kinderopvang en gymzaal zullen de ontvangen leges van de bouwvergunningen hoger uitvallen dan geraamd.

## Programma 9 Raad

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
<b>9 Raad</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
9.1 Bestuur	30	0	0	0	0
Meerwerk accountant	30	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
9.1 Bestuur					
Meerwerk accountant	30	0	0	0	0

De accountant voert in 2023 meerwerk uit door het ondersteunen van de interne controle. De kosten hiervoor bedragen € 30.000.

## Kredieten

### Overzicht lopende kredieten 2023

nr. Omschrijving	Krediet	Brutokrediet en uitgaven				Subsidie/ bijdrage				
		Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023 tm 25/09/23	Totale uitgaven t/m 25/09/23	Verplichting	Restant krediet	Subsidie/ bijdrage	Bijdragen t/m 2022	Bijdragen 2023 tm 25/09/23	Restant subs/bijdr
105 Verlichting Honkbalveld RCH Pinguins	110.110	36.341	33.396	69.737						
106 Vervangingsplan OV 2021	780.000	424.597	201.015	625.612	192.421	-38.033				
107 iPads raadsleden	32.000	19.819		19.819		12.181				
108 Noodwoningen vluchtelingen	1.015.500	1.142.644		1.142.644		-127.144				
109 Overweg Leyduin	110.000	29.415	9.707	39.122		70.878				
111 Riolering Slotlaan (VB)	148.000	51.629	40.951	92.580	19.931	35.489				
112 WCP J Wagenaarlaan C Francklaan (VB)	625.000	172.689	88.970	261.659	59.744	303.597				
114 Vervanging waterveld 1 MHC Alliance	370.000	24.803	500.564	525.367		-155.367				
115 Vervanging auto handhaving	37.000	40.583		40.583		-3.583				
117 Vervanging gesloten bestelwagenvoertuigen Ruimtelijk Beheer	37.000	0	39.101	39.101		-2.101				
118 Vervanging gesloten bestelwagenvoertuigen beheer vastgoed	37.000	0	39.879	39.879		-2.879				
119 Vervangen paden begraafplaats	236.000	0	10.462	10.462	108.248	117.290				
120 Actieplan spelen 2022	190.400	40.791	33.843	74.634	1.225	114.541				
121 Bruggen van der Weidenlaan en J.P. Strijboslaan	52.000	0	44.450	44.450		7.550				
122 LED verlichting sportpark Groenendaal	254.000	0	335.485	335.485		-81.485				
124 Werkplek apparatuur	775.000	153.881	145.899	299.780		475.220				
125 Vervangen printers, plotters, scanners GRIT	48.000	11.178		11.178		36.822				
126 Core component	132.000	0	140.539	140.539		-8.539				
127 Ecologische bermen	40.000	8.500		8.500		31.500				
128 Laanbomen Denijslaan fase II	35.000	0	5.134	5.134		29.866				
129 Vervangen bomen Molenlaan	65.000	0	4.361	4.361		60.639				
130 Vervangen top laag tennisbanen HBC	327.766	0	13.552	13.552		314.214				
131 Aanpassingen dak en gevels Gemeentewerf	50.000	0	42.755	42.755	12.510	-5.265				
132 Vervangen Amstelbrug (VB)	60.000	0	2.746	2.746	36.620	20.634				
133 Blauwe brug (VB)	100.000	0	1.116	1.116	19.869	79.015				
134 Huisvesting statush. en vluchtelingen Oude Slot	135.000	0	12.100	12.100		122.900				
136 Renovatie openbare verlichting 2022	260.000	0	3.076	3.076		256.924				
137 Aankoop Heemstedse Dreef 156	1.928.500	0	0	0		1.928.500				
139 Burgerberaad afvalinzameling (VB)	45.000	0	0	0		45.000				
871 Vervangen pc's en laptops	35.000	26.499		26.499		8.501				
883 Pont Cruquiushaven	125.000	102.586	57	102.643	11.500	10.857				
914 Uitvoeren winkelvisie Heemstede	303.325	217.877	137	218.014		85.311				
917 Ontwikkeling haven	2.288.200	2.094.390	10.927	2.105.318		182.882	38.200	9.400	38.238	-9.438

nr. Omschrijving	Krediet	Brutokrediet en uitgaven				Verplichting	Restant krediet	Subsidie/ bijdrage			
		Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023 tm 25/09/23	Totale uitgaven t/m 25/09/23				Subsidie/ bijdrage	Bijdragen t/m 2022	Bijdragen 2023 tm 25/09/23	Restant subs/bijdr
921 Restauratie grafkapel Van Vollenhoven	237.400	262.335		262.335		-24.935	77.000	89.191		-12.191	
922 Fietspad Leidsevaartweg zuid	2.150.000	1.652.317	20.610	1.672.927	11.776	465.297	907.500	771.947		135.553	
923 Fietsverbinding ventweg Cruquiusweg	800.000	41.347	7.432	48.779	778.000	-26.779	433.000			433.000	
927 Fietsparkeren stationsomgeving	1.567.500	5.000		5.000		1.562.500	628.750			628.750	
928 Vervanging switches en firewalls	161.000	136.937	13.386	150.323		10.677					
938 Mobiele werkplekken; vervangen beeldschermen e.d.	70.000	67.971		67.971		2.029					
946 Doorontwikkeling websites en digitale platforms	35.000	13.255		13.255		21.745					
948 Belvedere wandelbos Groenendaal	450.000	110.226	14.423	124.650	31.569	293.781	450.000	110.226		339.774	
949 Wissellocatie onderwijs IHP	6.715.000	58.062	57.499	115.561		6.599.439					
950 IHP Nieuwbouw Nicolaas Beetsschool	7.605.810	516.300		516.300		7.089.510	593.522			593.522	
951 Extra lokaal basisschool de Evenaar	250.000	50.000	175.000	225.000		25.000					
954 IHP Kinderopvang Nicolaas Beetsschool	391.850	0		0		391.850					
955 IHP Gymzaal Nicolaas Beetsschool	1.349.120	0		0		1.349.120					
959 Vervangen oude populieren	45.000	12.921	6.496	19.417		25.583					
960 Renovatie plantsoenen	250.000	145.560	36.157	181.717		68.283					
961 Invoering duurzaam afvalbeleid (VB)	300.000	138.854	27.754	166.608	86.314	47.078					
963 Vervangen wifi	101.000	13.745	21.115	34.860		66.140					
964 Aanschaf hardware ivm thuiswerken	84.000	84.404		84.404		-404					
966 Oversteekplaats A. Pauwlaan	303.000	33.654	313.981	347.635	22.608	-67.243					
967 Project Van Merenlaan (VB)	220.000	153.877	51.341	205.217	8.092	6.691					
969 Elektravoorziening weekmarkt	21.000	12.468	369	12.837		8.163					
972 Drieherenlaan omvorming naar eenrichtingsverkeer	20.000	0		0		20.000					
974 Software omgevingswet	18.100	8.559		8.559		9.541					
978 Reconstructie Van den Eijndekade (VB)	120.000	3.876		3.876	120.000	-3.876					
979 Beschoeiingen 2022 (VB)	75.000	0		0	9.150	65.850					
980 Wet open overheid	33.000	13.491		13.491		19.509					
981 Onderzoek en 1e inrichting Sharepoint	38.000	9.592	14.216	23.808		14.192					
982 Informatiebeveiliging	23.000	0		0		23.000					
984 Cruquiusweg - verplaatsen komgrens	95.000	112.521		112.521		-17.521					
985 Vaststelling Nota Ecologie	75.000	61.148	221	61.369		13.631					
987 Aankoop deel Cruquiusweg	1	1		1		0					
988 Vervanging beschoeiingen 2021	552.000	24.126	281.035	305.160	56.565	190.275					
989 Vervanging 3 auto's serviceteams	231.000	211.928	17.871	229.799		1.201					
990 Vervanging grafdeelfmachine	116.110	116.110		116.110		0					
991 Vervanging 1 gesloten auto serviceteams	62.000	0	63.058	63.058		-1.058					
992 Vervanging bedrijfswagen beheer vastgoed	50.000	0	53.444	53.444		-3.444					
<b>Totaal lopende kredieten 2023</b>	<b>35.401.692</b>	<b>8.668.806</b>	<b>2.935.629</b>	<b>11.604.435</b>	<b>1.586.143</b>	<b>22.211.114</b>	<b>3.127.972</b>	<b>980.764</b>	<b>38.238</b>	<b>2.108.970</b>	

## Aanvraag en wijziging kredieten

*plus = nadeel, min = voordeel*

Bedragen x € 1.000	2023
Fietsparkeren station	243
Fietsparkeren station	-117
Verhoging krediet LED verlichting sportpark (kredietnummer 122)	82
Verhoging krediet LED verlichting sportpark (kredietnummer 122)	-101
Verhoging krediet tennisbanen HBC (kredietnummer 130)	161
Verhoging krediet waterveld 1 MHC Alliance (kredietnummer 114)	-59
Verhoging krediet waterveld 1 MHC Alliance (kredietnummer 114)	155
<b>Totaal</b>	<b>364</b>

### **Fietsparkeren station 243**

De bijdrage aan Prorail voor fietsparkeren station valt hoger uit als gevolg van doorberekende BTW kosten die niet compensabel zijn. Een deel hiervan wordt vergoed vanuit de GR Bereikbaarheid.

### **Fietsparkeren station -117**

De bijdrage aan Prorail voor fietsparkeren station valt hoger uit als gevolg van doorberekende BTW kosten die niet compensabel zijn. Een deel hiervan wordt vergoed vanuit de GR Bereikbaarheid.

### **Verhoging krediet LED verlichting sportpark (kredietnummer 122) 82**

Het krediet voor de LED verlichting sportpark kent een bruto overschrijding van ongeveer € 82.000. Dit komt doordat de volledige kosten voor het aanbrengen van LED verlichting in 2023 al zijn betaald. Bij het vrijgeven van het krediet is geen rekening gehouden met het bruto kredietbedrag maar met het netto kredietbedrag.

Hiertegenover staat de BOSA uitkeringen welke de gemeente terugontvangt van de verenigingen. De BOSA uitkering kan door de individuele vereniging pas aangevraagd worden nadat de investering is voltooid. Dit is ongeveer 30% van de investering en komt neer op € 100.500 totaal. Per saldo een netto voordeel en een verlaging van de kapitaallasten van € 1.000. Dit zal worden verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2024.

### **Verhoging krediet LED verlichting sportpark (kredietnummer 122) -101**

Het krediet voor de LED verlichting sportpark kent een bruto overschrijding van ongeveer € 82.000. Dit komt doordat de volledige kosten voor het aanbrengen van LED verlichting in 2023 al zijn betaald. Bij het vrijgeven van het krediet is geen rekening gehouden met het bruto kredietbedrag maar met het netto kredietbedrag.

Hiertegenover staat de BOSA uitkeringen welke de gemeente terugontvangt van de verenigingen. De BOSA uitkering kan door de individuele vereniging pas aangevraagd worden nadat de investering is voltooid. Dit is ongeveer 30% van de investering en komt neer op € 100.500 totaal. Per saldo een netto voordeel en een verlaging van de kapitaallasten van € 1.000. Dit zal worden verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2024.

### **Verhoging krediet tennisbanen HBC (kredietnummer 130) 161**

Aan de hand van deze mutatie wordt het krediet met € 161.000 verhoogd tot € 489.000. Dit leidt tot een stijging in de kapitaallasten vanaf 2025 met € 16.100. Dit wordt verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2024. De verhoging komt door diverse prijsstijgingen en is gebaseerd op de meest recent ontvangen kostenraming.

Momenteel zijn er geen kapitaallasten voor de huidige banen aangezien deze al volledig zijn afgeschreven.

De investering voor het vervangen van de tennisbanen is vanuit eerdere jaren doorgeschoven, aangezien de tennisbanen sporttechnisch, op het moment van keuring destijds, in orde waren. Vervanging in 2023/2024 van de tennisbanen is noodzakelijk om veilig en verantwoord te kunnen blijven sporten en te voldoen aan de normen van de NOC/NSF en de KNLTB.

**Verhoging krediet waterveld 1 MHC Alliance (kredietnummer 114) -59**

Bij de voorjaarsnota 2023 is het krediet voor waterveld 1 bij MHC Alliance verlaagd. Dit was onjuist. Bij de najaarsnota 2023 wordt dit weer gecorrigeerd overeenkomstig de kostenraming.

**Verhoging krediet waterveld 1 MHC Alliance (kredietnummer 114) 155**

Bij de voorjaarsnota 2023 is het krediet voor waterveld 1 bij MHC Alliance verlaagd. Dit was onjuist. Bij de najaarsnota 2023 wordt dit weer gecorrigeerd overeenkomstig de kostenraming.

## Af te sluiten kredieten

Hieronder staan de kredieten die tot uitvoering zijn gekomen en kunnen worden afgesloten. Indien het tekort 10% of meer bedraagt met een maximum van € 50.000 (bij kredieten < € 100.000 is het maximum € 10.000) moet de raad op basis van het controleprotocol 2023 het kredietbedrag vaststellen. Anders is er sprake van een onrechtmatigheid op basis van het begrotingscriterium.

### 115 Vervanging auto handhaving

De auto is aangeschaft. Dit krediet sluit af met een tekort van € 3.583 (9,7%). Het krediet kan worden afgesloten.

### 117 Vervanging gesloten bestelwagen Ruimtelijk Beheer

De bestelwagen is aangeschaft. Dit krediet sluit met een tekort van € 2.101.

### 118 Vervanging gesloten bestelwagen beheer vastgoed

De bestelwagen is aangeschaft. Dit krediet sluit met een tekort van € 2.101 (5,7%). Het krediet kan worden afgesloten.

### 121 Bruggen van der Weidenlaan en J.P. Strijboslaan

De werkzaamheden zijn uitgevoerd en afgerond. Dit krediet kan worden afgesloten met een overschot van € 7.550.

### 126 Core component

De core componenten zijn aangeschaft. Dit krediet sluit met een tekort van € 8.539.

### 914 Uitvoeren winkelvisie Heemstede

Dit project is afgerond. Het krediet sluit met een overschot van € 85.311 en kan worden afgesloten.

### 921 Restauratie grafkapel van Vollenhoven

De restauratie is afgerond. Dit krediet sluit met een tekort van € 12.744 (7,97%). Voorgesteld wordt het netto krediet (investering minus bijdragen) vast te stellen op € 250.144 en af te sluiten.

### 928 Vervangen switches en firewalls

De switches en firewalls zijn vervangen. Dit krediet sluit af met een overschot van € 10.676.

### 938 Vervangen beeldschermen

De beeldschermen zijn vervangen. Dit krediet sluit af met een overschot van € 2.028.

### 964 Hardware i.v.m. thuiswerken

De hardware is aangeschaft. Dit krediet sluit af met een tekort van € 405.

984 Cruquiusweg - verplaatsen komgrens

De werkzaamheden zijn uitgevoerd en afgerond. Dit krediet sluit met **een tekort van € 17.521(18,4%)**. Dit komt door meerwerk dat verricht moest worden voor het verplaatsen van de komgrens. Voorgesteld wordt **het krediet vast te stellen op € 101.220** en af te sluiten.

987 Aankoop deel Cruquiusweg

De aankoop is afgerond. Dit krediet kan afgesloten worden.

989 Vervanging 3 auto's serviceteams

**De auto's zijn aangeschaft. Dit krediet sluit met een overschot van € 1.201.**

990 Vervanging graf delfmachine

De graf delfmachine is aangeschaft. Dit krediet kan afgesloten worden.

991 vervanging 1 gesloten auto serviceteams

**De auto is aangeschaft. Dit krediet sluit met een tekort van € 1.058.**

992 vervanging bedrijfswagen beheer vastgoed

**De auto is aangeschaft. Dit krediet sluit met een tekort van € 3.444.**



# Bijlagen

## Rapportage Sociaal Domein-WMO en Jeugdwet

### Inleiding

Vanaf 2020 wordt de verantwoording sociaal domein in de reguliere P&C cyclus meegenomen. Er wordt geen separate rapportage sociaal domein meer opgesteld. Specifiek voor de open einde regelingen binnen de Wmo en de Jeugdwet bestaat de behoefte om inzicht te geven in de onderliggende aantallen en de ontwikkeling van de uitgaven. Van daaruit kan ook de relatie met de reserve sociaal domein worden gemaakt. Daarom is voor de Wmo en de Jeugdwet deze bijlage opgesteld.

De verantwoording van de overige onderdelen binnen het sociaal domein is niet in deze bijlage opgenomen. De toelichtingen hierop zullen worden gegeven in de jaarstukken 2023 onder programma 6. Sociaal Domein.

In deze bijlage wordt voor de open einde regelingen Wmo en Jeugdwet eerst een beknopt overzicht gegeven van de ontwikkelingen. Vervolgens wordt per soort voorziening inzicht gegeven in de ontwikkeling van de aantallen, de begroting, en de gerealiseerde en geprognosticeerde uitgaven.

### Financiële ontwikkelingen WMO en Jeugdwet

## Wmo

### Omvang

€ De verwachte realisatie van de open einde regelingen Wmo in 2023 bedraagt € 5,9 miljoen

Realisatie resultaat 2023 (t.o.v. begroting)		
	Bedrag	Perc.
Wmo 2007 Huishoudelijke ondersteuning	€ 283.000	13%
Wmo 2007 Vervoers-, woonvoorz. en hulpm.	- € 33.000	-3%
Wmo 2015 (begeleiding, dagbesteding etc.)	€ -306.000	-13%
<b>Totaal open einde regelingen Wmo</b>	<b>€ -56.000</b>	<b>-1%</b>

\*Min is een tekort.

### Ontwikkelingen



#### Toename

Er is een toename te zien in de vraag naar en kosten van individuele begeleiding.

#### Stabilisatie

Er wordt een stabilisatie waargenomen in de vraag naar huishoudelijke ondersteuning.

# Jeugdwet

## Omvang

€ De verwachte omvang van de open einde regelingen Jeugd in 2023 bedraagt € 5,1 miljoen.

### Realisatie resultaat 2023 (t.o.v. begroting)

	Bedrag	Perc.
Totaal open einde regelingen Jeugd	€ -522.000	-11%

\*Min is een tekort

## Ontwikkelingen



In lijn met de landelijke ontwikkelingen zien we vooral toename in de complexiteit van de hulpvraag.

Met ingang van 1-1-2023 wordt de complexe jeugdhulp geleverd door 4 regionaal gecontracteerde consortia. Voor de kosten hiervan maken de gemeenten budgetafspraken met de consortia.

## WMO

### Huishoudelijke ondersteuning

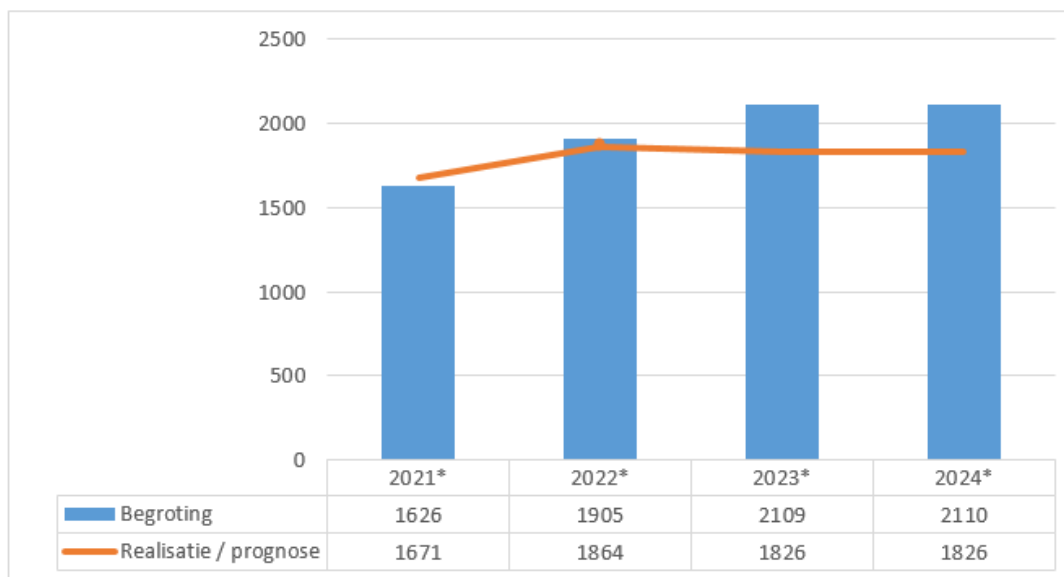
In het volgende schema wordt het aantal unieke cliënten voor huishoudelijke ondersteuning weergegeven. We verwachten in het totaal aantal unieke cliënten geen significante afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren.

Aantal unieke cliënten (ZIN en PGB)		2019	2020	2021	2022	2023-H1
Toegang met beschikking	Huishoudelijke ondersteuning ZIN	689	697	763	766	738
	Huishoudelijke ondersteuning PGB	29	27	25	17	19

In het volgende schema treft u een overzicht aan van de uitgaven voor Huishoudelijke ondersteuning.

Huishoudelijke ondersteuning	Begroting 2023	1 <sup>o</sup> helft 2023	Prognose 2023	Verschil
Uitgaven Zin	€ 2.192.201	€ 954.569	€ 1.909.000	€ 283.201
Uitgaven Pgb				
Minus HO eigen bijdragen	- € 95.951	€ 0	-95.951	€ 0
Huishoudelijke hulp toelage	€ 12.937	€ 0	€ 12.937	€ 0
<b>Totaal</b>	<b>€ 2.109.187</b>	<b>€ 954.569</b>	<b>€ 1.825.986</b>	<b>€ 283.201</b>

In onderstaande grafiek wordt de realisatie vanaf 2021 en een doorkijk naar 2024 weergegeven:



\*) Bedragen x € 1.000. De prognose voor 2024 is gelijk aan de geprognosticeerde realisatie over 2023. De cijfers van 2024 zijn zoals opgenomen in de begroting 2024 die in november aan de raad wordt aangeboden.

De realisatie over 2023 laat een stabilisatie zien ten opzichte van de realisatie 2022, waar sprake was van een toename door indexering van de tarieven en een toename in de vraag.

Dit laatste was mede een gevolg van de wijzigingen in het abonnementstarief sinds 2019.

### Vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en hulpmiddelen

In het volgende schema worden het aantal nieuwe verstrekkingen per soort voorziening weergegeven.

Voorziening	Aantal <u>nieuwe</u> verstrekkingen	2019	2020	2021	2022	2023-H1
Vervoersvoorziening	Collectief vervoer	205	116	140	129	90
	Overige vervoersvoorzieningen	70	76	69	75	30
Hulpmiddelen	Rolstoelen	58	65	82	71	25
Woonvoorzieningen	Roerende woonvoorzieningen	75	71	74	82	25
	Onroerende woningaanpassingen	105	109	114	89	46
	Onderhoud/ reparatie	33	41	22	20	11
	Verhuizen en herinrichten	9	3	6	7	2
<b>Totaal</b>		555	481	507	473	229

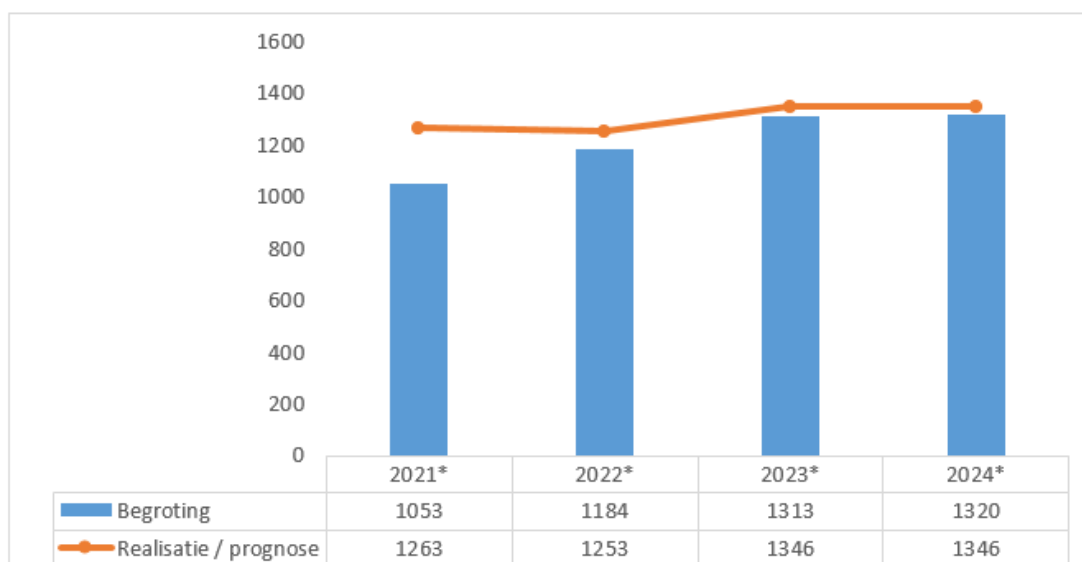
Het volgende overzicht geeft inzicht in het totale aantal Wmo-voorzieningen dat in bruikleen uitstond.

Voorziening	Uitstaande voorzieningen in bruikleen	2019	2020	2021	2022	2023-H1
Vervoersvoorzieningen	Scootmobielen	120	111	97	103	102
	Overige vervoersvoorzieningen	91	91	92	97	103
Hulpmiddelen	Rolstoelen	244	234	201	237	221
Woonvoorzieningen	Trapliften	164	167	154	151	165
	Roerende voorzieningen, tilliften	34	38	40	56	48
<b>Totaal</b>		<b>653</b>	<b>641</b>	<b>584</b>	<b>644</b>	<b>639</b>

In het volgende schema treft u een overzicht aan van de uitgaven van de voorzieningen.

Soort voorziening	Begroting 2023	1 <sup>o</sup> helft 2023	Prognose 2023	Vershil
Vervoersvoorzieningen	€ 675.085	€ 339.610	€ 671.000	€ 4.085
Hulpmiddelen	€ 370.800	€ 106.086	€ 212.000	€ 158.800
Woonvoorzieningen	€ 316.000	€ 255.679	€ 512.000	- € 196.000
Minus eigen bijdragen	- € 48.515	- € 0	- € 48.515	€ 0
<b>Totaal</b>	<b>€ 1.313.370</b>	<b>€ 701.375</b>	<b>€ 1.346.485</b>	<b>- € 33.115</b>

In onderstaande grafiek wordt de realisatie vanaf 2021 en een doorkijk naar 2024 weergegeven.



\*) Bedragen x € 1.000. De prognose voor 2024 is gelijk aan de geprognosticeerde realisatie over 2023. De cijfers van 2024 zijn zoals opgenomen in de begroting 2024 die in november aan de raad wordt aangeboden.

### Vervoersvoorzieningen

Net als in 2022 lijkt de vraag naar vervoer in 2023 iets toegenomen te zijn ten opzichte van de jaren daarvoor. Hier zijn geen significante afwijkingen om te benoemen en loopt in lijn met de verwachtingen.

## Hulpmiddelen

De uitgaven voor de hulpmiddelen in de eerste helft van 2023 zijn aanzienlijk minder begroot, waarmee dit achterblijft. De prognose voor 2022 bevatte nog geen nauwkeurige inschatting n.a.v. diverse ontwikkelingen bij aanbieders. Dit heeft tevens effect op het begrotingsjaar 2023. Bij de kadernota 2025-2028 worden de budgetten voor hulpmiddelen opnieuw herzien.

## Woonvoorzieningen

De overschrijding bij woonvoorzieningen wordt verklaard door enkele duurdere woningaanpassingen die dit jaar zijn gerealiseerd.

## Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf

In onderstaande tabel wordt het aantal uitstaande voorzieningen (zowel algemeen als maatwerk) op de producten kortdurend verblijf, lichte dagopvang, dagbesteding en begeleiding individueel weergegeven.

Kortdurend verblijf, dagopvang, dagbesteding en begeleiding Individueel aantal cliënten		2019	2020	2021	2022	2023-H1
	Kortdurend verblijf	8	3	3	6	6
	Lichte dagopvang (psychosociale problematiek)	26	31	37	35	22
	Dagbesteding ZIN	191	185	161	177	157
	Dagbesteding PGB	1	0	0	0	0
	Begeleiding individueel ZIN	172	185	209	193	231
	Begeleiding individueel PGB	12	14	18	18	21
<b>Totaal</b>		<b>410</b>	<b>415</b>	<b>428</b>	<b>429</b>	<b>437</b>

Binnen de Wmo 2015 zijn ook de regeling chronisch zieken en gehandicapten en de economisch daklozen opgenomen.

Overig Wmo 2015		2019	2020	2021	2022	2023-H1
	Regeling chronisch zieken en gehandicapten	151	147	n.t.b.	113	1
	Economisch daklozen	0	0	1	2	1

In het volgende schema wordt een overzicht van de begroting en de uitgaven weergegeven.

Regeling chronisch zieken en gehandicapten en economisch daklozen	Begroting 2023	1 <sup>e</sup> helft 2023	Prognose 2023	Vershil
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	€ 60.000	€ 14.085	€ 28.000	€ 32.000
Economisch daklozen	€ 96.473	€ 53.687	€ 80.530	€ 15.943
<b>Totaal</b>	<b>€ 156.473</b>	<b>€ 67.772</b>	<b>€ 108.530</b>	<b>€ 47.943</b>

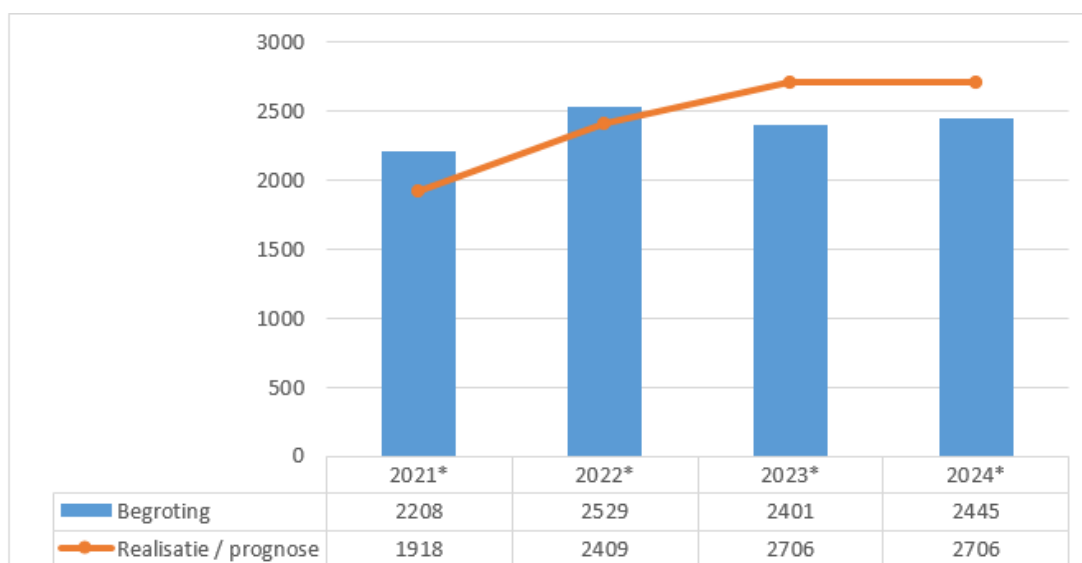
Voor de economisch daklozen zijn er in 2023 voor één economisch dakloze kosten gemaakt. Uit dit budget worden ook de salariskosten voor de decentralisatie van beschermd wonen bekostigd.

In het volgende schema treft u een overzicht aan van de uitgaven voor begeleiding groep, dagbesteding, begeleiding individueel en kortdurend verblijf.

Begeleiding Groep/Dagbesteding en Begeleiding Individueel	Begroting 2023	1 <sup>o</sup> helft 2023	Prognose 2023	Vershil
Uitgaven ZIN gecontracteerde aanbieders Begeleiding Individueel	€ 2.042.956	€ 799.885	€ 2.378.630	- € 335.674
WMO 2015 maaltijd en dagbesteding	€ 177.741	€ 101.195	€ 157.000	€ 20.741
Uitgaven ZIN Kortdurend verblijf	€ 11.327	€ 3.580	€ 7.000	€ 4.327
Uitgaven PGB Begeleiding groep	€ 84.869	€ 64.000	€ 128.000	- € 43.131
Minus Wmo2015 eigen bijdrage cliënten	- €72.772	€ 0	- €72.772	€ 0
<b>Totaal</b>	<b>€ 2.244.121</b>	<b>€968.660</b>	<b>€ 2.597.858</b>	<b>- € 353.737</b>

De uitgaven voor zorg in natura aan gecontracteerde aanbieders lijkt achter te blijven op de begroting. Verklaarend daarvoor is dat de budgetsubsidies van Zorgbalans en Kennemerhart voor het jaar 2023 nog niet zijn betaald. Deze vallen binnen het geraamde budget. De betaling volgt in de tweede helft van 2023. Verder wordt er een toename waargenomen in de vraag naar individuele begeleiding. Op dit moment is nog niet te verklaren hoe deze toename tot stand komt. Deze toename behoeft verder onderzoek. Een verklaring voor de stijging in een deel van de kosten voor individuele begeleiding en dagbesteding zijn herijkte en verhoogde tarieven.

In onderstaande grafiek wordt de realisatie vanaf 2021 en een doorkijk naar 2024 weergegeven.



\*) Bedragen x € 1.000. De prognose voor 2024 is gelijk aan de geprognosticeerde realisatie over 2023. De cijfers van 2024 zijn zoals opgenomen in de begroting 2024 die in november aan de raad wordt aangeboden.

## Jeugdwet

Onderstaande tabel geeft het volgende beeld van de ontwikkeling van het aantal cliënten dat jeugdhulp ontvangt. We verwachten in het totaal aantal unieke cliënten geen significante afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren.

Aantal jeugdigen		2019	2020	2021	2022	2023-H1
Jeugdhulp	Aantal jeugdigen ZIN	726	797	847	846	688
	Aantal jeugdigen PGB	18	18	19	29	25

In het volgende schema wordt een overzicht van de begroting en de uitgaven weergegeven.

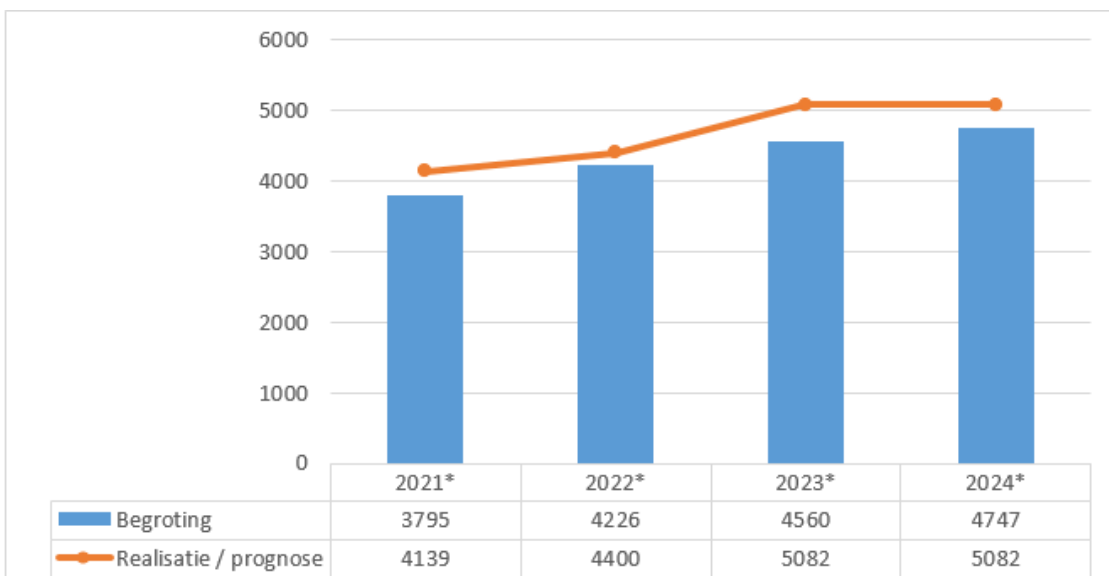
Voorzieningen Jeugdwet	Begroting 2023	1 <sup>e</sup> helft 2023	Prognose 2023	Vershil
ZIN gecontracteerde aanbieders	€ 4.559.536	€ 2.685.036	€ 5.082.000	- € 522.464
<b>Totaal</b>	<b>€ 4.559.536</b>	<b>€ 2.685.036</b>	<b>€ 5.082.000</b>	<b>- € 522.464</b>

In lijn met de landelijke ontwikkelingen zien we vooral toename in de complexiteit van de hulpvraag onder de jeugdigen.

Met ingang van 1-1-2023 wordt de complexe jeugdhulp geleverd door 4 regionaal gecontracteerde consortia. Voor de kosten hiervan maken de gemeenten in de regio budgetafspraken met de consortia.

De contracten zijn aangegaan voor een periode van 9 jaar. Er wordt in deze periode in strategisch partnerschap met consortia en stakeholders vormgegeven aan de verdere transitie jeugdhulp. Daarbij hebben de volgende onderwerpen op dit moment specifieke aandacht: zeer complexe casuïstiek, lange wachttijden, maximale capaciteit jeugdhulpaanbieders, arbeidsmarktproblematiek en stijgende arbeidskosten.

In onderstaande grafiek wordt de realisatie vanaf 2021 en een doorkijk naar 2024 weergegeven.



\*) Bedragen x € 1.000. De prognose voor 2023 is gelijk aan de realisatie over 2022. De cijfers van 2023 zijn zoals opgenomen in de begroting 2023.